AAMULEHTI

N:o 62 4-p. painos N:o 49 — Tampereella lauantaina 15 päivänä maaliskuuta — 38:s vuosikerta 1919

KONTTORI
Tampere, Kuninkaank. 30
avoinna arkip. klo 9 a. —6 i.
PUHELIMET:
Ilm.- ja tilauskonttori 1
Kirjapaino ja sitomo 3
Isännöitsijä 5 (yksit. 180)
Isännöitsijä tavat. varmimmin kello 9—10 ja 12—2.

TILAUSHINNAT:

	6-pp.	4-pp.
1/1 v.	32.—	24:—
1/2 „	16:—	12:—
1/4 „	8:50	6:—
1/12 „	3:—	2:—

Ulkomaille 6 mk. kk.
Konttori ei myönnä yksityisiä tilauksia velaksi.
Kotiin kannosta Tampereella peritään 25—50 p. kk. tilausajan pituudesta riippuen.

Vastaava ja päätoimittaja
EETU A. ALHA
Tavataan varmimmin toimituksessa klo 2—4 i. p.
Puhelin 8 (yksityisp. 1562)

ILMOITUSHINTA: 45 p:iä ennen ja 35 p:iä jälkeen tekstin sekä määrätyillä paikoilla 55 p:iä millim. Punaiset ilmoitukset 75 p:iä mm., vähintäin 75 mk. Kihla-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset à 8 mk. Kuolinilmoitukset maksavat 35 p. mm. ja on pienin hinta 15 mk. Pienin ilmoitusmaksu on 2:50.

TOIMITUS
Tampere, Kuninkaank. 30
avoinna klo 11 a.—12 yöllä
PUHELIMET:
Toimitus 4
Päätoimittaja 8
Toimitussihteeri (yksityispuh.) 1640

Suomen Maatalous-Osake-Pankki

Tampere, Joroinen, Karkku, Keuru, Kuopio, Lapua, Nurmes, Oulu, Viitasaari

Korkein talletuskorko 5 1/4 %

ORIVEDEN VAPAUTUSJUHLAA

vietetään **Oriveden Kirkonkylässä** torstaina maaliskuun 20 päivänä seuraavalla ohjelmalla:

Kello 11 ap. **Jumalanpalvelus kirkossa ja käynti sankarihaudalla.**
Kello 1 ip. **Suojeluskunnan Paraati Paviljongin kentällä.**
Kello 5 ip. **JUHLA-ILTAMA KANSANOPISTOLLA**

OHJELMA:

Alkusoittoa . . . . Pohjolan Jääkäripatalj. Soittokunta.
Alkajaispuhe . . . Opettaja A. Hahl.
Pianonsoittoa . . Maist. M. Vaula.
Juhlaruno . . . . Taiteilija S. Kaario.
Kuorolaulua . . . Oriveden Sekakuoro.

Torvisoittoa . . .
Juhlapuhe . . . . **Kirjailija Kyösti Wilkuna.**
Soololaulua . . . Rouva Ida Hellsten.

POHJALAISIA

3-näytöksinen kansannäytelmä Pohjanmaalta. Kirj: Arturi Järviluoma.

Esittävät **Tampereen Teatterin Näyttelijät.**

6205 TOIMIKUNTA.

T.S., T.A., K.S. e.t. 50 ksmm.

Suuret Luistelukilpailut

Helsingin Luistinklubi-Tampereen Pyrintö-pokaalista

ensi lauantaina ja sunnuntaina t. k. 15 ja 16 pnä.

Kilpailut alkavat lauantaina klo 4 ip. ja sunnuntaina klo 12 päiv.

Huom.! Kilpailujen aikana sunnuntaina soittaa Pohjolan Jääkäripataljoonan soittokunta. :::::::: Pääsymaksu: Smk. 5:— veroineen, merkkiläisiltä puolet.

Kilpailujen päättäjäiset Sointu Teatterissa (ent. Hämeenpohjan juhlasalissa) sunnuntaina t.k. 16 pnä klo 1/2 9 ill. Pääsymaksu Smk. 8:— veroineen. 6269

T.S. e.t. 150 ksmm.

Meritoimi-Osakeyhtiö

Turku & Rauma.

Höyrylaivatoimisto & Speditionliike.

Arv. liikennejöitsijöille saamme täten kunnioittavimmin ilmoittaa avaavamme haarakonttorin **Raumalla** huhtikuun alussa, joten tavaralähetykset ulkomailta voidaan osottaa meille joko **Turkuun** tahi **Raumalle,** sieltä edelleen toimitettaviksi **Tampereelle** sekä muualle.

Nopea ja huolellinen toiminta, halvat maksut!

Suomalaisten perustama ja kannattama speditioniliike.

Kunnioittaen:

Meritoimi-Osakeyhtiö

Turun kont. puhelimet 298 & 1751.
Sähköosote: »Meri».

6154

Helsingin Arvopaperi Oy. suorittaa Pörssitehtäviä ostaa ja myy osakkeita
Unioninkatu 19. Puh. 2107. edustaja Tampereella **Wäinö Pahlman,** Puh. 940.

Kuolleita

T.S, Kotim.

✝

Rakkaudella meitä hellivä äitimme ja mummomme
Edla Vilhelmiina Helin
o. s. Polviander
nukkui hiljaisesti vanhuuden heikontamana ikirauhan lepoon Kangasalla Havisevan kansakoululla 86:lla ikävuodellaan maaliskuun 12 pnä 1919.

Lapset ja lastenlapset.

Jumala herättää viimeisenä päivänä minun ja kaikki kuolleet ja antaa minulle sekä kaikille uskovaisille Kristuksessa ijankaikkisen elämän.

6207

Kokouksia

T.S., T.A. e.t. 80 mm.

Osakeyhtiö Aitolahden

osakkaat kutsutaan täten varsinaiseen yhtiökokoukseen Engströmin kahvilaan Tampereella, lauvantaina kuluvan maaliskuun 22 pnä klo 10 ap., käsittelemään yhtiöjärjestyksen 9:ssä kohdassa mainitut asiat.

Tampereella maaliskuun 14 pnä 1919.

6148 **Johtokunta.**

TS. et. 12 mm.

N. M. K. Y:n Nuoriso-osaston kokous on tänään klo 1/2 8 ip. yhdistyksen huoneustossa Hämeenk. 1. Nuoret tervetulleita. 6266

Myytävänä

Huvila myytävänä.

Kaunis huvila omalla palstatilalla Näsijärven rannalla myydään vastaanotettavaksi kesäkuun 1 päivästä. Huvilassa on sali, kaksi kamaria ja keittiö ynnä kaksi kamaria suvea varten. Navetta, heinälato ja sauna aivan uudet. Erittäin kaunis puisto ja oma laivasilta. Hinta halpa. Lähempiä tietoja saadaan omistajalta **Vilho Juholalta** os. Nokia, Viikin kartano. 5919

Laskulomakkeita

Aamul. konttorissa.

Ilmoituksia

Suomen Voimistelu- ja Urheiluliiton Tampereen Piirikunnan

hiihtomestaruuskilpailut

pidetään lauantaina 22 pnä maaliskuuta klo 5 ip. Näsijärven jäällä. Lähtö Tampereen Pyrinnön luistinradan luota. Ilmottautumismaksu Smk. 2:—. Ilmotus tehtävä viimeistään t. k. 20 pnä osotteella ins. Yrjö Salminen, Tampere.

- - MOKKA - -

Ensiluokan kahvila
Kauppatori 5, puh. 677

SOITTOA esittää trio:
Gerda Veneskoski (piano)
Ilmari Weneskoski (viulu)
Kirsti Gallen-Kallela (sello).

Hengellisiä tilaisuuksia

Raamatullinen esitelmä

Käsityöseminaarilla sunnuntaina klo 5 ip. **Israelin kokoomuen.** Tervetuloa!
6225 H. Mikkonen.

Luth. Ev. Yhd. Rukoushuoneella

on Nuorisoliiton toimesta tänään klo 6 ip **Aino Blom-vainajan muistojuhla,** puhuvat opett. Lyytinen ja Muotinen. Yleisö tervetullut.

Sunnuntaina klo 11 ap. **lastensaarna** opett. Lyytinen.

Juhla-iltama klo 4 ip. Puhuvat kirkkoh. Pätiälä, past. Seppälä ja opett. Lyytinen. Pääsö 1 mk., varattomat vapaasti. 6221

TS. 1 s.

Rukoushuoneella Vartiokorink. 11

saarnaa sunnunt. klo 11 ap. ja 6 ip. Akseli Skutnabb.

Huveja

Tampereen Teatteri

Sunnunt, Maalisk. 16 pnä klo 1/2 4 ip. Alennetuin hinnoin

Vanha Heidelberg

Klo 8 ill. Tavallisin hinnoin

Paul Lange ja Tora Parsberg 6068

Työväen Teatteri

Ensi-iita

Lauvant. t. k. 15 p. klo 1/2 8 ill.

Kesijain kujeet

(eli kaksi Karoliinaa)

Huvinäyt. 3:ssa näyt. mukaellen suom. J. Lehmus.

Sunnunt. t.k. 16 p. sama kapp. toisen kerran klo 1/2 8 ill. Lippuja näytäntöp. 12—2 ja 5:stä alk. 6183

Orkesteri-Tanssiäiset

Lauantaina 15 p. t.k. klo 8 ip.

Kaupungintalolla.

Pääsylippuja à 10 mk. saatavana Musiikkikaupoista ja ovella.

Tampereen Osake-Pankki

ostaa ja myy

tärkeimpiä ulkomaisia valuuttoja, kuten **kruunuja, Saksan markkoja, puntia, frangeja y. m.** niin shekeissä kuin kirje- ja sähkömaksumääräyksinä,

avaa rembursseja sekä

toimittaa kaikenlaisia **pankkitehtäviä ulkomailla.**

Välitys- ja Asioimisto-Liike

Toimitamme Vienti- ja Tuontitavaraa mahdollisimman halvalla. Pikainen toimitus taataan. Helppohintaisia suojia ja varastopaikkoja on käytettävänämme. Arvoisien liikennöitsijäin pyydämme ottamaan huomioon 11 km. matkan lyhemmyys Raumalle, Mäntyluotoon verraten.

A.B. GRUNDSTRÖM & HEINRICHS O.Y.

Puhel. N:o 17. Rauma. Sähköos.: Heinrichs.

Aamulehden ilmoitus saa ostajat liikkeelle.

OSTAMME korkeimpiin hintoihin
suuremmissa ja pienemmissä erissä
Eläinten luita ja Liimalappuja.

MYYMME hyviksi tunnettuja valmisteitamme: Luu-nahkaliimaa, luurasvaa, luuryyniä, luujauhoja ja nahkajauhoja.

Tampereen Luujauhotehdas O.Y.
3564 Tampere, SANTALAHTI. Puh. 274.

Tanssi-matinée antavat **Elin Sundström & Siegfrid Roberts**
Teatteri »Soinnussa»

Sunnuntaina, t. k. 16 pnä klo 1 päivällä.
Ohjelma kokonaisuudessaan sunnuntain lehdissä.

Ennakkomyynti: Soinnun kassassa, kahvila Mokassa ja Lyytikäisen kirjakaupassa. **Liput:** à 6:—, 4:— ja 2:— + sotavero. 6286

William Hammar Thorild Bröderman
ainoa
Gluntti matinea

Teatterissa sunnuntaina maalisk. 16 pnä klo 1 päivällä.

Lippuja 10—2:50 Tampereen Musiikkikaupassa sekä sunnuntaina klo 11 e.p. Teatterin kassassa.

Huom.! Suosittu ohjelma. 6158

Ohjelmallinen
Tanssi-Iltama

Kauppaopistolla tänään klo 7 ip.—12 ip.
6231 **K.-akoulun H.t.k.**

Osoiteilmoituksia

Asianajajia Tampereella:

ASIANAJOTOIMISTOJA,
joiden omistajat kuuluvat Tampereen Asianajajain Yhdistykseen.

Ahlman & Puikkinen. Omistajat: varatuomarit Eriksson, Solja & Backström. Kauppakatu 10. Yhdyspankin talo. Av. 9—4. Telef. 16, 1516, 744, 1790.

Grönblad & Selander, Kauppatori 7. (Palanderin talo.) Av. 9—4. Telef. 659, 1359 & 314.

Urho Jaakkola, Kirkkokatu 8 (ent. Palanderin talo). Av. 9-3. Puh. 761.

Kaarlo Lannio, Säästöpankintalo, Läntinenk. 24. Av. 9—4. Puhelin 44 ja 1556.

K. O. Laitinen & Viljo Sainio, Kauppak. 7. Av. 9—3. P. 474 ja 473.

Kaapo Murros Itäinenkatu 11. Av. 9—3. Puhelin 758.

Procopé & Soivio, Commercen talo. Av. 9—4. Puhelin 265, 1550.

Tampereen Lakiasiaintoimisto Om. varat. Oiva Sohlberg, Kauppak. 16. Av. 9—3. P. 644 & 1004.

Planting & Puha, Kauppak. 7. Av. 9—3. Puh. 91 & 1165.

Snellman, F. Emil
Kauppak. 16. P. 1519. Klo 1/2 10—1/2 4.

G. W. Aspelund Köyhäinasianajaja Hallituskatu 22.

Toispaikkaisia asianajajia:

K. V. Holman, Asianajotoimisto Helsinki. Aleksanterinkatu 44.

Vilho Selinheimo, lääninsihteeri, esittel. Senaat., Helsinki Konstant.k. 25, p. 1707.

Lakiasiaintoimisto Kivimäki & Tulenheimo Turku. Eerik.k. 8. Av. 9—4. P. 484 & 945.

Martti E. Jaakkola ja **T. Piintilä.**

Alfred Holmström, v. tuom., Turku, klo 9—3. Puh. 772, 1049 & 117.

Lauri Halmeen Asianajotoim. Vaasa.

Otto Tanner, Lakiasiaint. Viipurissa

Riihimäen Lakiasiaintoimisto Riihimäki. Puh. 183. Erikoisala Torppariasiat.

Auranen & Mesterton Lahti. Puh. 58.

Asianajajia Seinäjoella:

Aminoff & Gummerus.

Lääkäreitä:

Kaupungin- ja aluelääkärit

Tri af Hällström, Kirkkok. 8, 9—11 5—6. Terv. hoitotoimistossa 1—2.

Grönholm, Itäinenk. 20. 9—11, 4—5.

Moberg, Satamakatu 7. Puh. 729. 10—12, 5—7.

Nyman, Kauppat. 7, 9-11. 5-6, pyh. 9-11.

Terveyshoitotoimisto, Hämeenk. 19. 10—5. Tarkastusasema 8—10.

Keuhkotautihuoltola, L. puistokatu 4, tiistaina ja perjantaina 6—7.

Kiertävät sairaanhoitajattaret tavat. varm. klo 2-4 ip. Länsipiiri **H. Paasikivi,** Maariank. 4, Keskikaup. **M. Koskinen,** Läntk. 36, Kytt. **L. Upari,** Aleks. k. 30, Itäpiir. **A. Vihonen,** Viinik. k. 3 A.

Rokotustoim. Kunink. 36, torst. 11-12.

Ahlman, L. puist.k. 14. 1/2 12-1, 5-1/2 7.

Bergholm, H.k. 21; 9-1/2 11, 5-6. T. 1456.

Björkqvist, 1/2 12—1/2 3, nenä- korvat.

Emeleus, 1/2 9—1/2 10, 4—5.

Tri Hoffström, Hämeenk. 27 arkip. 11-1.

Yrjö Kulovesi, Rakennuskontt. talo, Hämeenk. 23. Telef. 804. 9-11 ja 5-6.

Loimaranta Ilmarink. 7 Tammelan apteekin talo 9—11 ja 5—6 keuhkot.

Lång, Onni, Erkkilänk. 9. Puh. 1401 arkip. 9—12 ja 4—6, pyhäp. 9—12.

Moberg, Cyrus, Satamak. 7 puh. 729 10—12 ja 5—7.

Tri Nyman, Kauppatori 7, 9-11, 5-6, pyh. 9—11. Sisätaut., last. ja veneer.

Ora, hermotaut. 9—10; 5—6 Mustanlahdenk. 24. Puh. 817.

Räihä R. Kauppakatu 2. klo 9—11 ja 4—5. Puh. 574.

Vikander, Anna, Koskik. 9. 1/2 1—1/2 4.

Hammaslääkäreitä:

Björn Alfthan, 11—12 ja 6—7,½ ei keskiv. ja lauvant.
Elvi Holmlander, Verkt. k. 11. 11-½1 ja 5-6. maan. lauv. 11-1. Puh. 16 87.
Olga Järvinen, Aleksanterink. 20, ½10—11. Ei lauant. Puh. 603.
Lauri Kulkkila Rongank. 12. Klo 9—11 ja 5—6, lauv. 9—11.
Laurent, Hj., Hämeenkatu 23, ½10—½11, ½2—½3 Puh. 13 53.
Elna Lindgren Viinikank. 20, 11-12, ja tiist., keskiv. ja perjant., sitäp. ½6-½7.
Pekka Nironen, Kunink. 19. P. 36, ½12—1. Ei lauvantaina.
Veli Pakkala 10—11 tiistaisin 6—½7 P. 170. Kuninkaank, 25.
Palo, Väinö, Hallitusk. 9, ½10—11, tiist. myös 5—6, ei maanant. Puh. 588.
Ada Rauvola, Kauppak. 4. 10—11, 5—6, keskiv. ja lauvant. 10—11.
S. Tirkkonen, Läntinenk. 27 10—11.

Eläinlääkäreitä:

M. Herva, 10-1, Puhelin 1134.
Stenius ja Hilden Mustal.k. 23, 10-12.
Kronholm. Toijala. Puhel.

Maamittareita:

Hannes Kiehelä Vesilahti. Puh.

Kätilöitä:

A. Fjäder, Puuvillatehtaank. 12. P. 638.
H. Nironen. Kuninkaank. 16. P. 1735.
Emmi Rautavaara, Rautatienk. 8.

Suirasvoimistelua ja hieronta:

Tamp. Hierontalaitos, Kauppak. 15. Puhelin 548,

Vakuutuskonttoreja.

Pohjola Palo- ja murtovakuut. Asiamiehet Tampereella: *G. W. Osonen*, Hämeenk. 9. Puh. 530. *Emil Lyytikäinen*, Häm.k. 23. Puh. 571. *K. J. V. Dahlgrén*, Läntinen Puistok. 6.

Kullervo Tapaturmavakuutuks. Asiamiehet Tampereella: *G. W. Osonen, Emil Lyytikäinen, K. J. V. Dahlgrén, Juho Kivinen.*

G. W. OSONEN
Vakuutuskonttori Hämeenk. 9. P. 530.
Salama—Pohjola—Kullervo.
Konttoriaika 9—2 ja 4—6.

Suomi Keskinäinen Henkivak. yhtiö, Tampereen Haarakonttori Hämeenk. 22. Av. kello 9—11, 12—4. Puh. 92

Kaleva Vak. O.Y Tamp. kontt. Itäinenk. 11. p. 807. Av. 9-12 ja 1-4 paitsi lauv. 9-2.

Industria Palovakuutus Oy. Juh. Kivinen, Kauppak. 13. P. 232. Stenbäck & C:o Koskik. 7. Puh. 1454 ja 1460.

Patria, Tapaturmavak. Oy. Pääasiam. Fedi Procopé & C:o Kuninkaankatu 21. Puhel. 832, Rob. Witting, Arth. Laurent ja I. Stenius.

Palo- ja Henkivakuutus „SVEA" Puh. 126. Av. 10—2, Kauppatori 5. 3:s k.

SAMPO, keskin. vakuutuslait. Pääasiaimisto Tampereella, Itäinenk. 24. Puh. 263.

Robert Witting

FENNIA Palovak. O.-y:n pääasiamies Satamakatu 7. Puh. 269.

TRITON Merivakuutus O.Y. E. V. Lindborg, Koulukatu 7, puhel. 315.

Suomen Meri-vakuutus O.y. Fedi Procopé & C:o. Kunink.k. 21, p. 832

Kiinteimistö- ja välityskonttoreja:

PAAVO LATTU
Puutarhakatu 33.
Puhelin 1679. asunto 310.

Itä-Hämeen Asioimis- ja Kiinteimistötoimisto
Läntinenk. 27. Puh. 17 69.
Kunnallinen Työnväl. toim. L. puistok. 10, klo 10-3 ja lauv. 10-2, p. 484.

Rakennus- ja metsätoimistoja:

Heikki Tiitola Rakennustoimisto Selinin talo. Puhelin 813.

Keski-Suomen Metsätoimisto Tampereella. Omist. U. J. Gröhblom, Puhelin 1561. Fil.maist. Mets. heit.

Kaarlo Lindroos Itäinenk. 11, Palanderin talo. Puhel. 628.

Matkustajakoteja ja turistoiluliikkeitä:

Engströmin Konditori- ja Kahvila Läntinenkatu 25. Puhelin 194.
Kahvila, Ruokala ja Matkamieskoti Kaivokatu 36, puhelin 1458.
„Sirkka" Kahvila & Ruokala Puutarhak. 16.
„Espero" *Kahvila & Ruokala.* Puutarhak. 22. Puh. 1749

Puistoravintola
Gabaret esityksiä klo 8 ip.
Elin Sundström & Siegfried Roberts.

Valokuvakauppoja:

Tampereen Uusi Valokuv. Atelieri Hallituskatu 22, puh. 137.

Kemikaaliliikkeitä.

Helios Hämeenk. 3. Puh. 16 65 Omistaja T. LEHTI.

Leipuriliikkeitä:

TUOTANTO
Konttori Viinikank. 21 puh. 735.
Kahvila Hämeenk. 3, „ 1215.

Frans Liljeroos Leipuri & Kondit. Puut.k. 16. P. 635.

Mukkaratehtaita:

Toiminimi J. A. Johansson. Myymälät: Häm. k. 27, p. 48. Kauppahalli 73—77, p. 797. Puutarhak. 10.

Y. Wigrén. Myymälät Tammelankatu 10, puhelin 1203. Kauppahalli N:o 51—53. Puhelin 1441.

Tehdasliikkeitä:

Aug. Nummelan Konepaja Moisionkatu 10, Tampere. Puh. 13 12,

Juho Sandell, Vaski- ja levysepäntiike. Viinikank. 1. Puh. 140.

A. E. Päivinen Lakki-, pelti- ja vaskisepäntiike, Rautatienk. 11.

A. M. Merikanto Pinninkatu 13. Puh. 1152.

O.y. MOOTTORITOIMISTO A.B.
KONTTORI Läntinenk. 25 } Telef. 66.
KONEPAJA Puutarhak. 33 }

Tampereen Luujauhotehdas O.y.
Tampere, Santalahti. Puh. 274.
Ostaa eläinten luita.
Valmistaa: luujauhoa ja liimaa.

A. Arvi Ahlqvist. Hallitusk. 11. Puh. 122.

S. Anttilan Metallitehdas, Hämeenk. 25. P. 1197.

L. P. Launonen Harja- ja Sivelinliike Puutarhak. 22. P. 1637.

Akkunaverho- ja Paitatehdas O.Y.
Myymälä Kauppak. 1. P. 1411. Konttori Eljanderinniemi. P. 491 ja 1861.

Halko- ja Laivausliikkeitä:

Pyhäjärven Saha Oy. Kirkkokatu 9 Puhelimet Ent. O.Y. Alfr. Selin. 106, 509, 1678.

Tampereen Puutavaravälitys- & Lähetysliike Osakeyhtiö
Varasto: Sorinahteen Lautatarha.
Puhelimet: 1072, 699, 1564.

Viilatehtaita:

Uotilan Viilatehdas, Ferrarian tehtaalla. Puh. 1266 ja 1477.

Konekauppoja:

Husqvarna, Ompelukonekauppa. Kauppak. 8. P. 222.

K. Mäkelä Kone- ja Kalustokauppa, Laukontori 8. Puh. 1442.

Hämeen Maanviljelijäin Kauppa Osakeyhtiö, Hämeenkatu 7. Puhelin 42 ja 14 52.

Hunkkija, KESKUSOSUUSLIIKE, Hämeenpohja, puh. 1026 ja 1126.

AATRA O.Y. KONEKAUPPA
Puh. 370 ja 13 80.

Sandman & C:o Konttoritarpeiden erikoisliike Kauppakatu 11. Puhelin 1480 ja 800

Kirjakauppoja.

Lyytikäisen Kirja- ja Paperikauppa Hämeenkatu 23. P. 571. Huom.! Suurin ja ajanmukaisin Kirjakauppa Tr:eella.

Tampereen Kirjakauppa O.Y. Hämeenk. 27. Puhelin 1303.

Tampereen Uusi Kirja- ja Paperikauppa Erkkiläinkatu 9. (Lähellä Johanneksen kirkkoa.)

Huonekaluliikkeitä.

Tampereen Höyrypuuseppä Oy. Puhelin konttori 600. Tehdas 1603

K.K. Virtanen Pellavatelt k. 17. P. 1804.

Tampereen Puunjalostustehdas O.Y. Pohjolank. 21. P. 514.

Tamp. Huonekaluaitta ja maalausosasto Hallituskatu 22, puh. 1727.

Maalariliikkeitä:

Sulin & Ruissalo, puhelin 989.

Ruissuari & Hallinen Satamak. 3. P. 237.
W. Vesterlund, Puh. 909.

Sähkötoimistoja:

JUSSI HAVULINNA Sähköliike, Kauppak. 4. P. 886.

Sähköliike N. Sladey
Dynamo-korjauspaja.
Myymälä, Hämeenk. 14. Puh. 1815.

Lehtonen ja Kumpp.
Sähköliike
Ilmarinkatu 7. —— Puh. 153.

Tamp. Uusi Sähköliike Kauppakatu 15, p. 287.

Sähkömekaaninen Konepaja, Kauppak. 16. Puh. 848.

Tamp. Sähkötoimisto Hämeenk. 29. Puh. 889.

Kello- ja Kultaseppäliikkeitä:

Kellot ja Kellot y. m.
J. K. Sahlberg.
Satakunnank. 23. Puh. 629.

Erikoisia kauppoja.

Lauri Louhivaara Satama- ja Läntisenkad. kulm. Puh. 891.

Tampereen Kahvikauppa
Commersin talo. Puh. 533.

Tampereen Uusi Kutomaliike. Hämeenkatu 6. Puhelin 1125.

Wm Hulkkonen Hämeenkatu 3. Puhelin 750.

TAMMERKOSKEN TUKKUKAUPPA-OSAKEYHTIÖ Kauppatori 1. Puhelimet: 339 ja 916.

Nylund & Wasenius. Kuninkaank. 28. Puh. 420.

Osala, pikkutav. kauppa, Kauppahallin talo. Puhelin 58.

K. I. Kangasniemi Puutarhak. 14. Puhelin 1070.

Fr. Björkqvist'in Vähittäiskauppa omist.: Hynninen & Klemola Kuninkaankatu 22. Puhelin 22.

J. K. Sotini, Kuninkaank. ja Satamak. kulmassa. Puh. 198.

A. V. Lehtola Kenkäkauppa Hämeenk. 29. Puhelin 505.

Tampereen Tukkuliike Osakeyhtiö. Läntinenkatu 26. Puh. 70 ja 700.

Antti Urrila Kauppahalli Puh. 1382.

Satakunnan Sekatavarakauppa. Satakunnankatu 7. Puhel. 1471.

Aug. Hasi, Sekatavarakauppa ja Myliyliike Hallitusk. 7. Puh. 811. Sekat.- ja Voikauppatallissa. Puh. 1057.

Puupposen Veljekset Kauppatori 5. Puh. 717.

Tampereen Osuuskauppa r. l. P. 471

K. V. Lehdon jälk. Kangaskauppa Pinninkatu 30. Puh. 553.

K. Aura, Ruumisarkkuliike. Kauppakatu 18. Puh. 1508.

Erkman & Suojanen Kuninkaankatu 22 Puh. 1001 ja 1290

Arthur Somersalo ja K:i
Tampere, Kauppakatu 7.
Tavara-, Pankkiirl-. Kiinteistö- ja Vakuutusosastot.

Paavo Rusko, Ilmarinkatu n:o 6 Puhelin 1280.
Kenkäkauppa, Vellamonk. 7.

Räätäliliikkeitä.

T. Linnajärvi Kuninkaankatu 27. Puhelin 1144.

Hj. Mikkola
Itäinenk. 14, puh. 262, yksityisas. 504.

Koruompelu-, Liinavaate- ja Pukuneulomoja.

Maria Tallqvist Seur. Kauppak. 5. Pub. 258.

Liinavaate- ja Pukuneulomo, Lydia Nyman, Kuninkaank, 19. Puh. 690.
Aino Niemi, Viinikank. 32. Puh. 887.

Pesu- ja silityslaitoksia.

Maria Pettersson Laukontori 6. Puhelin 1155.
Pesulaitos, Hämeenk. 17. Puh. 1051.

Panttilaitoksia.

Tampereen Panttilaitos O.y. Lainauskonttori. Puutarhak. 16. Av. 10—2. Puh. 1857.

Romukauppoja.

Kyttälän Romukauppa
Verkatehtaankatu 3. Puhelin 1123.

E. Haitto, Romukauppa. Verkatehtaankatu 4. Puh. 1646.

TAMPEREEN ROMUKAUPPA
K. V. Ruuti, Puutarhak. 6. Puh. 668.

J. Th. Soinin Rauta- ja Romukauppa Puutarhak. 36. Puh. 741.

Kirjapainoja:

Tampereen Kirjapaino-Osakeyhtiö *Kirjapaino* Kuninkaank. 30. Puh. 3

Pankkeja:

Suomen Käsityöläis-Osakepankki Hämeenkatu 5. Av. 10—3 lauv. 10—2 Puhelimet 1486 ja 1453.

Pohjoismaiden Osakepankki
Tampereella
Avoinna ½10—½3
Lauantaisin ja kesäkuukausina ½10—2.
Täydellinen pankkiliike.

Suomen Yhdyspankki
Korkein talletuskorko 5 %.
Omat varat 62,000,000 mk. Av. ½10—½3.

Suomen Maatalous-Osake-Pankki Kauppatori 7. Puh. 900 ja 920. avoinna kaikkina arkipäivinä ½10—3.

Vaasan Osake-Pankki ottaa vastaan talletuksia. Tampereella, Kauppak. 3. Av. ½10—2

Tampereen Säästöpankki avoinna kaikkina arkipäivinä klo 11—2.

Kansallis-Osake-Pankki
Tampereella.
Auki ½10—3.

Tampereelta 19 15/3 19.

Maanviljelijäin paikallisjärjestöille uusi ja tärkeä tehtävä.

Valvomaan maanviljelijäin etuja koti- ja ulkomaan puutavaramarkkinoilla.

Kuluvan vuoden »Maaseudun Tlevaisuuden« toisessa numerossa kirjoittaa agronoomi B. Westermarck metsänomistajain Keskusliikkeen tarpeellisuudesta. Emme käy tarkemmin selostamaan hänen kirjoitustaan, mainitsemme vain että hänen perustettavaksi ehdottamansa liikkeen tarkoitus olisi valvoa metsänomistajain s. o. maanviljelijäin etuja koti- ja ulkomaisilla puutavaramarkkinoilla.

Nyt sodan aikana ovat meilläkin metsäkaupat, puhumatta halkometsistä, olleet melkein tyyten seisauksissa sen tähden, ettei puutavaramme ole päässyt maailman markkinoille kauppasuhteitten ulkomaitten kanssa katkettua. Ja vielä nytkin ainakin jonkun aikaa jatkunee tilanne, koska Englannin ja Ranskan puutavaraliikkeet saamiemme viimeisten sanomalehtitietojen mukaan yrittävät painaa suomalaisen puutavaran hintoja alas. Mutta kaikessa tapauksessa hinnat ennen pitkää kohoavat, siitä puutavaran kysyntä tulee olemaan ymmärrettävistä syistä suuri, vallankin nyt sodan jälkeen ja jatkuvasti olelleenkin. Puutavaraliikkeemme siis tulevat varmasti saamaan korkeita hintoja metsäntuotteista.

Aivan toinen asia on, tulevatko metsänomistajille metsistä maksettavat hinnat kohoamaan. Nyt se riippuu aivan kokonaan puutavarayhtiöistämme. Muistakaamme vaan, että niiilä oli jo ennen sotaa jokseenkin täysi valta metsän hinnoittamisessa. Ja kun ne nyt entistä enemmän lähentyvät toisiaan, niin voivat ne määrätä aivan täydellisesti metsäin hinnat mielensä mukaiseksi. Ostoa koskevan yhteisen sopimuksen vuoksi ei toinen yhtiö kilvoittele toisen kanssa ja olisihan kilpailu ostossa yhtiöitten kannalta katsottuna perin typerääkin, koska metsäkaupat kerran heidän vallassaan ovat. Takavuosinakin kilvoittelu jo oli monissa paikoin vallan näennäistä, se tapahtui vain myyjäin silmäin lumeeksi. Yleensä maksettiin se mitä hyväksi nähtiin eikä enempää. Ja kun kilpailu metsänostossa entisestäänkin vielä pienenee yhriöitten yhä lujemman yhteen liittymisen vuoksi niin on sanomattakin selvää, miten kiusallisessa asemassa yksityinen maanviljelijä metsää myydessään tällöin on. Ellei määrätystä hinnasta myy, niin olethan myymättä. Yhtiöyhtymän kyllä kannattaa jäädä odottamaan kunnes maanviljelijän rahantarve tulee siihen vaiheeseen, että on pakko myyjä tuolla samalla hinnalla.

Näin on asia nyt jo. Ja kehitys kulkee kiihkeesti samaan suuntaan yhä. Siitä ei ole epäilystä. Meidän tulee tämä muistaa ja ottaa siitä vaari.

Metsäntuotteet ovat olleet ja tulevatkin olemaan Suomen tärkein vientitavara ja tärkeä tulolähde maanviljelijöille. Kun näin tärkeän tavaran, sanokaamme osan kansallisomaisuuttamme täydellisinä hinnanmääräjinä tulevat kokonaan olemaan muutamat harvat tukkiyhtiöt tai niitten yhtymät saavuttavat nämä maamme talouselämässä liian suuren vallan. Heistä lopuksi riippuu kaikki, mikä tätä alaa koskee. Ja kun otamme huomioon, että tätä liikettä harjoitetaan epäkansallisella, vieläpä suurelta osalta ulkomaisella pääomalla, niin on tämä yhtiöitten monopoliasemasta johtuva maanviljelijäin riippuvaisuuden tila vieläkin ikävämpi. Se on kaukana maanviljelijän, niin ylistetystä vapaudesta ja itsenäisyydestä. Maanviljelijäin ei ole tällaisen miljaardiliikkeen näin tärkeän monopoliaseman vahvenemista ristissä käsin katseltava, vaan heidän on ennemmin tai myöhemmin perustettava oma liikkeensä, joka valvoo kuten agron. Westermarck sanoo metsänomistajain etuja koti- ja ulkomaan puutavaramarkkinoilla.

Sanoin, että se hinta, minkä maanviljelijä metsistään saa, riippuu nyt kokonaan puutavarayhtiöistä tai niitten yhtymistä. Mutta näin ei saa olla, vaan maanviljelijäin on hankittava myöskin jonkinlainen ja huomattava määräämisvalta tässä asiassa. Helppohan on yhtiöyhtymäin nyt määrätä hinnat, kun myyjät eivät ole asettaneet mitään yhteisiä vaatimuksia. Nyt tästä on tehtävä loppu. Meidän on opittava ymmärtämään, että tässäkin järjestäytymällä, yhteen liittymällä saadaan paljon aikaan. Varmaan tulee tuollaisen suuren liikkeen perustaminen pian ajan kysymykseksi. Joku sanonee, että yhtiöt alkavat yleisen boikottauksen maanviljelijöitä kohtaan jos ne omaa liikettä alkavat suunnitella. Taikka johtaa se siihen, että yhtiöt trustiutuvat arvelee joku. Pelko tässä asiassa mielestäni on verrattava siihen pelkoon, joka esti porvareita perustamasta suojeluskuntia kun sosialistit uhkasivat vastapainoksi perustaa punakaartin. Mutta kaikessa tapauksessa punakaarti perustettiin. Niin myös yhtiöt tulevat entistä enemmän järjestämään toimintansa yhtenemukaiseksi, järjestäytyvätpä maanviljelijät tai ei. Mutta meillekin kyllä jo pitäisi yhdenmukaisen toiminnan merkitys tälläkin alalla olla selvä. Ovathan maanviljelijät juuri metsäkaupoissa saaneet maksaa järjestäytymisoppirahoja saamme sanoa monia kymmeniä miljoonia.

Mutta tästä huolimatta ei ole vielä silmät auenneet. Pelätään omaa järjestöä. Se tuo uusia herroja, uusia virkapaikkoja. Sen tarkoitus on virkapaikkojen hankkiminen. On kyllä totta, että omassa järjestössäkin jonkun täytyy hoitaa asioita, olla »virkapaikalla.« Mutta onhan meillä omain järjestöjemme kautta mahdollista vähentää »virman akenteja.« Näin on osuusliikkeittemme kautta jo mitä suurimmassa määrässä tehtykin. Ennenhän kulki yksityisliikkeitten hyvin palkattuja asiamiehiä laumoittain myyden usein huonoa tavaraa hyvästä hinnasta. Nyt voi osuusliikkeiltä ostaa tavaraa ilman välikäsiä ja saa olla vakuutettu tavaran hyvyydestä ja hinnan kohtuudesta.

Tässä puheenaoleva yhteisyritys tulee vaikuttamaan samaan suuntaan. Milloin tahansa ja muodossa missä tahansa tuo keskusliike tuleekaan perustettua, on sen perustamiskysymystä valmistettava maanviljelijäin paikallijärjestöissä, maatalous-tuottajain paikallisyhdistyksissä ja sitten kun liike perustetaan, ovat nämä järjestöt sopivat sen paikallisiksi toimintaelimiksi.

Mutta aikaa ei ole! Hetkeäkään ei ole hukattava. Emme voi odottaa oman liikkeen syntyä toimettomana, vaan nyt heti ennen tuon oman mahdollisen keskusliikkeen syntyä on paikallisyhdistyksissä esille otettava yhteeliittyminen eri kuntain väliseksi metsänmyyntirenkaaksi, jonka avulla metsät arvioidaan ja myydään, saman uittoväylän varrelta samana vuonna suurempia alueita samoilta seuduilta j. n. e. Sekä vaaditaan yhtiöltä se ja se hinta. Sen täytyy jo jotain vaikuttaa. Emme tahdo nyt enempää tästä asiasta kirjoittaa, mutta pidämme tätä niin lähellä jokaisen maanviljelijän sydäntä olevana asiana, että se olisi toteutettava heti jo ennen metsäkauppojen alkamista, sillä nyt on jo nähty, miten metsäkaupoissa saattaa yksityinen tulla petetyksi. Allekirjottanut itse on tullut eikä soisi toisten maanviljelijäin joutuvan samaan kadotukseen.

Tässä mielestäni yksi uusi tehtävä maataloustuottajain paikallisyhdistyksille ja koko järjestölle. Tehtävä, jonka toteuttaminen tuo sellaista kouraan ja kukkaroon tuntuvaa etua, ettei kenenkään sovi epäillä, onko järjestöllä tulevaisuutta.

Maanviljelijä.

— *Sosialihallitus.* Valtioneuvosto on määrännyt fil. tri V. Hytösen hoitamaan avoinna olevaa sosialihallituksen tilastoosaston ensimäisen aktuarin virkaa, kunnes virka vakinaisesti täytetään.

Yleisiä uutisia.

Suomen Pankin hoito 1918.

Pankin johtokunnan kertomus siitä.

Suomen Pankin johtokunnan kertomus pankin hoidosta v. 1918 on ilmestynyt. Koko rahaliike oli kassatilin debet- ja kreditpuolella yhteensä Smk. 15,599,054,433:29, josta maaseutukonttor. osalle tulee Smk. 5,058,584,299:21 ja pääkonttorin osalle 10,540,470,134:08 Smk. — Pankin kassassa oli vuoden viimeisenä päivänä Suomen kultarahaa, ulkomaan kultarahaa, rahaksi lyömätöntä kultaa ja hopeaa, Suomen hopea- ja vaskirahaa, ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja sekä pankin omia seteleitä yhteensä Smk. 193,368,152:88. Vuotta aikaisemmin oli vastaava määrä Smk. 242,164,781:05. — Diskontattujen kotimaisten vekselien tili osoitti jouluk. viimeisenä päivänä Smk. 45,142,610:53. V. 1918 diskontattiin Smk. 116,716,358:44, maksettiin Smk. 106,370,573:92 ja protestoitiin Smk. 10,000:—.

V. 1918 annettiin hypoteekkilainoja Smk. 39,012,568:23 ja kassakreditiivejä Smk. 29,068,500:—. Käytetty kreditiivimäärä oli vuoden lopussa 12,646,028:02. — Ulkomaisia vekseleitä diskontattiin v. 1918 Smk. 13,492,513:03 ja protestoitiin Smk. 18,503:57. — Postivekselien tili osoitti v. 1918 asetettuja Smk. 170,713,520:98 ja lunastettuja Smk. 167,599,927:10. Jouluk. viimeisenä päivänä oli niitä liikkeessä 6,375,367:89.

Suomen vapaussodan aikana oli pankki kapinallisten hallussa tammik. 28 p:stä huhtik. 14 p:ään. Näiden toiminnan kautta pankille aiheutunut tappio oli syysk. 7 pnä Smk. 116,200,328:14.

Kun pankin asema sekä tämän että niiden vahinkojen kautta, joita pankki on kärsinyt ruplasaataviensa arvon alenemisen johdosta, oli käynyt horjuvaksi, päätti eduskunta hallituksen esityksestä pankille luovuttaa Suomen valtio-obligatsioneja Smk. 350,000,000:— pankin aseman vahvistamiseksi. Tämä luovutus tapahtui lokak. 31 pnä.

Suomen muonittaminen.

Magnus Svensson, Yhdysvaltain elintarvetarkastaja Pohjois-Euroopaa varten, saapuu huomenna Suomeen.

Yhdysvaltain elintarvetarkastaja Pohjois-Euroopaa varten, Mr. Magnus Svensson tulee käymään myös Suomessa ja saapuu hän sihteerinsä, luutnantti Wiselin seuraamana ensi sunnuntaina Turkuun.

Kuten tunnettua, on Mr. Svensson järjestellessään elintarpeiden tuontia Amerikasta osottanut ahtaissa oloissa elävää maatamme kohtaan erikoista huolenpitoa asettuen myötätuntoiselle kannalle toivomuksiimme nähden. Ansaitsee mainita, että esim. yleisen jakelusuunnitelman mukaan maamme osalle tulevan elintarvemäärän lisääminen on hänen ansiotaan sekä että juuri hän on saanut aikaan sen, että Suomen tarve ensi sijassa ja meille mahdollisimman suotuisalla tavalla on tyydytetty. Tohdellisen ilon tunteilla otamme sen vuoksi vastaan tiedon, että hän, jolle olemme mitä suurimmassa kiitollisuudenvelassa, nyt saapuu vierailemaan Suomessa henkilökohtaisesti tutustuakseen täkäläisiin olosuhteisiin.

Suomen Ruotsin-lähettiläänvirka.

Svenska Tidningen kertoo saaneensa tietää, että Suomen ministeriksi Tukholmaan tulee nimitettäväksi konsuli Eugen Wolff.

Eduskunnan puolueryhmitys.

Puoluejako uudessa eduskunnassa tulee siis olemaan seuraava (sulkujen sisällä vastaavat numerot vuoden 1917 vaaleista, jolloin on huomattava, että entistä suomalaista sekä nuorsuomalaista ja kansanpuoluetta nykyisessä eduskunnassa vastaavat Kokoomus- ja edistyspuolue):

Sosialistit	80	(92)
Maalaisliitto	42	(26)
Kokoomuspuolue	28	(32)
Edistyspuolue	26	(29)
Ruotsalaiset	22	(21)
Krist. työväki	2	(—)

Porvarillisia yhteensä siis 120 (108) sosialistien 80 (92) vastaan.

Eri vaalipiireissä ovat eri puolueet saaneet edustajia:

	Kokoomus	Edistys	Ruotsal.	Maalaisliitto	Kris. työv.	Sosialistit	Yhd. porvarill.
Uudenmaan	3	2	10	—	—	10	15
Turun etel.	2	3	8	—	1	6	10
Turun pohj.	1	2	—	1	1	7	8
Hämeen etel.	2	3	1	1	—	7	8
Hämeen pohj.	—	1	—	—	—	6	6
Viipurin läänin.	3	3	—	4	—	7	4
Viipurin läänin.	3	5	—	9	—	9	11
Mikkelin	1	1	—	1	—	6	13
Kuopion läänin.	1	1	—	3	—	4	7
Kuopion läänin.	1	1	—	4	—	6	5
Vaasan läänin.	2	2	—	3	—	5	5
Vaasan läänin.	1	1	5	4	—	6	4
Oulun läänin.	2	1	4	2	—	2	10
Oulun läänin.	—	—	—	7	—	4	8
Lapin läänin.	—	1	—	5	—	2	9
Yhteensä	28	26	22	42	2	80	120

Suomen hallitus tunnustanut Puolan itsenäisyyden.

Puolan hallituksen kääntymisen johdosta hallituksemme puoleen on Suomen hallitus päättänyt tunnustaa Puolan itsenäisyyden. Tästä päätöksestä on jo ulkoministeriöstä ilmoitettu radiosähkösanomalla Puolan hallitukselle

Suomen hallituksen sähkösanoma Puolan itsenäisyyden tunnustamisesta.

Vastaukseksi Puolan hallituksen sähkösanomaan Puolan itsenäiyyden tunnustamisesta on lähetetty seuraava Puolan ulkoministerille osotettu sähkösanoma:

Vastaukseksi Teidän Ylhäisyytenne sähkösanomaan minulla on kunnia Teille ilmoittaa, että Suomen hallitus pitää itseään onnellisena voidessaan tunnustaa Puolan riippumattomaksi ja täysivaltaiseksi valtioksi ja toivottaa sen tervetulleeksi vapaiden kansakuntien perheeseen. Suomen valtionhoitaja ja valtioneuvosto sekä koko Suomen kansa toivovat sydämensä pohjasta, että onnellinen tulevaisuus suotaisiin Puolan kansalle, joka kovimpinakaan aikoina ei ole koskaan antautunut epätoivoon isänmaansa kohtalosta. Kiittäen Teidän Ylhäisyyttänne niistä ystävällisistä sanoista, jotka olette suvainnut lausua niistä palveluksista, joita Suomen hallitus on voinut tehdä puolalaisille pakolaisille Suomessa, rohkenen lausua hallitukseni elävän vakaumuksen, että ne vapauden ja oikeuden tunteet, jotka aina ovat elähyttäneet meidän molempia kansojamme, ovat alati pysyvät yhdyssiteenä Suomen ja Puolan välillä, että ne aina tulevat ylläpitämään mitä lämpimimpiä ystävyyden ja hyvän yhteisymmärryksen suhteita.

Helsingissä, maalisk. 8 p:nä 1919.

Ulkoasiainministeri Enckell.

— **Vilho Setälä, Esperanto-opas.** Otavan esperantosarja n:o 1. Kirjasessa selitetään esperanton tehtäviä, luonnetta ja rakennetta. Hinta 25 p.

Salapolton leveneminen maassamme — vakava yhteiskunnallinen vaara.

Vaasan läänin maaherra ehdottaa kieltolain kumoamista ja väkijuomaliikkeen ottamista valtion monopoliksi.

Vaasan läänin maaherra on jättänyt valtioneuvostolle esityksen, jossa hän kuvailee varsin synkillä väreillä sitä tilannetta, joka hänelle uskotussa läänissä on syntynyt viinan salapolton tavattoman laajenemisen vuoksi. Maaherra lausuu m.m. seuraavaa:

Huolimatta viljan vähyydestä on salapoltto ja kotitekoisen viinan kauppa saanut sellaisen laajuuden, että siitä on koitunassa todellinen yhteiskuntapahe väestön keskuudessa minulle uskotussa läänissä ja arvattavasti koko maassa. Viime vuonna tämä pahe on saavuttanut niin suuren laajuuden, että minä, kun kaikki tähän saakka sitä vastaan käytetyt keinot ovat osoittautuneet enemmän tai vähemmän tehottomiksi, katson asiaintilan vaativan nykyisin seuratun väkijuomapolitiikan tarkistamista, jos tahdotaan pelastaa maa sekasorrolta tällä alalla.

Salapoltto oli ennen sotaa verrattain harvinainen ilmiö tässä läänissä, eivätkä väkijuomain vaikutuksetkaan olleet niin tuhoa tuottavia niin kauan kuin väkijuomia saatiin laillisessa kaupassa kuin nyt. Silloinen vähäinen poliisivoima kykeni pitämään järjestystä yllä. Kun sodan syttyessä laillista väkijuomain saantia vaikeutettiin ja se lopulta kokonaan estettiin, supistui tosin aluksi väkijuomarikkomusten luku jonkun verran, mutta se johtui siitä, että salapolton taito oli silloin vähemmin levinnyt kuin nykyään. Pian kuitenkin osoittautuivat kokemukset päinvastaisiksi. Mitä ankarammaksi kielto tuli, sitä räikeämmiksi muodostuivat rikokset sitä vastaan. Paloviinaa valmistetaan nykyään kaikilla seuduilla ja tämä liike on nyttemmin levinnyt niillekin seuduille, joilla se oli ennen aivan vieras. Kotitekoista viinaa on runsaasti saatavana ja sitä kuljetetaan kaupunkeihin niin taitavasti, etteivät poliisien valvovat silmät sitä huomaa.

Maaherra selostaa sitten niitä toimenpiteitä, joihin viime vuosina on salapolttoa vastaan ryhdytty m.m. kunnallisten viranomaisten toimesta ja mainitsee, että ne ovat osoittautuneet täysin tuloksettomiksi, sillä viime vuonna saavuttivat rikokset paloviinaasetuksia vastaan ennen kuulumattoman lukumäärän.

Ennen harjoitti etupäässä irtolaisväestö salapolttoa ja -myyntiä, jatkaa maaherra, mutta nyt tämä ammatti on saanut kannattajakseen myöskin maataomistavan luokan, jonka kuitenkin pitäisi muodostaa valtakunnan ja yhteiskuntajärjestyksen tuki. Maanviljelijät luovuttavat tavallisesti viljaa ja saavat vastineeksi viinaa. Tämä menettelytapa on muutamilla paikkakunnilla käynyt niin yleiseksi, että sitä tuskin pidetään rikollisena. Kun asiat ovat tällä kannalla, on ilmeistä, että kansan moraalinen kunto on vaarassa. Tämä vaara tulee lisääntymään samassa suhteessa kuin viljan — paloviinan raaka-aineen — saanti lisääntyy. Tähän tulee vielä lisäksi, että nouseva nuorisokin keittää suurella innostuksella viinaa. Myöskin on selvinnyt, etteivät kasvavia lapsiakin käytetään apulaisina viinankeitossa, jolloin he ovat tilaisuudessa seuraamaan salapolton vaiheita ja saamaan myöskin osansa tuotteista. Tämän nousevia sukupolvia uhkaavan vaaran suuruutta ei voida kylliksi painostaa.

Pääsyinä tämän yhteiskunnallisen paheen leveneminen on pidettävä kansamme todellista viinan halua, täydellistä mahdottomuutta saada viinaa nykyisin laillisilla keinoilla sekä sitä holhouksenalaisuutta ja yksilöjen toimintavapauden rajoittamista, joihin kansan on täytynyt alistua näin syntyneessä tilanteessa. Kumoamaton tosiasia on, että huomattava osa väestöä sittenkin jossakin määrässä haluaa väkijuomia ja että se on tämän tarpeensa tyydyttämiseksi valmis uhrauksiin, jotka eivät ole missään järjellisessä suhteessa tavaran laatuun ja valmistusarvoon nähden.

Sota-aikana annetut määräykset ovat mitä selvimmin osoittaneet, ettei tällä alalla pakkotoimenpiteillä päästä toivottuihin tuloksiin, ja jokainen, jolla on ollut tilaisuus läheltä seurata kehitystä, on huomannut, että me kuljemme siveellistä lankeemusta kohti, jos kehitys saa jatkua tähänastiseen suuntaan. Tätä jo nyt kalliisti ostettua kokemusta ei saa jättää huomioonottamatta. Saman kokemuksen nojalla voidaan varmasti sanoa, että kansa ei tule alistumaan kieltolain määräyksiin, mikä taas puolestaan tulee aiheuttamaan yhä suurempaa poliisivoiman lisäämistä. Kieltolaki tulisi myöskin vaikeuttamaan maallemme edullisten kauppasopimusten aikaansaamista, minkä ohessa valtio menettäisi hyviä veroläh teitä.

Esittämänsä nojalla katsoo maaherra tarpeelliseksi, jotta kansan siveellinen taso ja lainkuuliaisuus voitaisiin säilyttää terveellä pohjalla ja jotta nuoriso saataisiin varjelluksi joutumasta väkijuomain vaikutuksen alaiseksi, että ainakin muutaman vuoden aikana kokeiltaisiin annosjärjestelmällä, esim. ruotsalaisella Brattin järjestelmällä. Maaherra esittää valtioneuvostolle, että eduskunnalle annettaisiin esitys uudeksi väkijuomalaiksi, joka m. m. sisältäisi:

1) kieltolain kumoamisen,
2) valtion monopolin väkijuomain valmistukseen ja maahantuontiin nähden, sekä
3) tarkoituksenmukaisen annosjärjestelmän voimaansaattamisen väkijuomain kaupassa ja anniskelussa.

Sotalaitoksen hankintasopimukset.

Valtioneuvosto on myöntynyt sotaministeriön esitykseen, että sotalaitoksen hankintasopimuksia koskevat riitajutut saataisiin jättää sovinto-oikeuden ratkaistaviksi. Tällaisen sovinto-oikeuden puheenjohtajan määrää Helsingin kaupungin maistraatti, yhden jäsenen sotaministeri tai hänen määräämänsä sotilasviranomainen ja yhden asianomainen hankintasopimukseen sitoutunut tai hänen siitä kieltäytyessään Helsingin kaupungin maistraatti. Sovinto-oikeuden päätökseen on kummankin riitapuolen alistuttava.

S. O. K:n sota-avustukset.

Viime marrask. 11 pnä pidetty S. O. K:n osuuskunnan kokous myönsi, kuten aikaisemmin on kerrottu, vuoden 1917 vuosivoitosta 50,000 mk käytettäväksi sellaisten S.O.K:n ja sen jäsenosuuskauppojen toimihenkilöiden perheiden avustamiseksi, joiden pääasiallisin elättäjä vapaussodassa oli joko kaatunut, menettänyt työkykynsä tai joutunut kapinallisten murhahimon uhriksi. Samaan tarkotukseen oli aikaisemmin viime kesänä S.O.K:n hallintoneuvoston käyttövaroista käytetty 51,500 mk.

S.O.K:n johtokunta on nyttemmin toimittanut jaon ja on tästä 50,000 mkn erästä avustuksia annettu kaikkiaan 147 perheelle. Avustusten suuruus on vaihdellut 150—600 mkaan.

Yhdessä viime kesänä myönnettyjen avustussummien kanssa on S.O.K. myöntänyt avustusta vapaussodassa kaatuneiden tai haavottuneiden perheille kaikkiaan 265 tapauksessa. Eri piirien nojalla jakaantuivat avustukset seuraavasti: Etelä-Pohjanmaan osuuskauppapiiri 38,650 mk, Helsingin 1,200, Itä-Karjalan 6,450, Keski-Suomen 800, Kuopion 2,250, Kyminlaakson 1,750, Oulun 8,100, Rauman 400, Tampereen 1,000, Turun 1,750, Viipurin 5,600, Pohjanmaan ruotsalaisen piirin 3,350, Etelä-Suomen ruotsalaisen piirin 2,800 ja Ahvenanmaan piirin 600 mk, yhteensä 91,600 mk.

— *Papisto.* Kontiolahden kirkkoherranvirkaa ovat päättyneen määräajan kuluessa hakeneet m. m. Pietarsaaren kaupunkiseurakunnan kirkkoherra P. G. Wikman, Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kirkkohra K. E. Vanne, Nurmon kappalainen A. A. Oravala ja Kuhmalahden kirkkoherra K. F. Saarenmaa.

Tampereelta ja lähiseuduilta.

Kaupungin lääkäriolojen järjestäminen.

Kysymystä pohtimaan asetetun valiokunnan ehdotus.

Kuten lehdessämme aikaisemmin on kerrottu, asetti valtuusto kokouksessaan viime joulukuun 27 pnä kolmihenkisen valiokunnan tekemään ehdotusta kaupungin lääkäriolojen järjestämisestä kaikessa laajuudessaan, valiten tähän valiokuntaan jäseniksi tohtorit Y. Kuloveden ja K. A. Hoffströmin sekä tuomari A. Rytkösen. Useammassa kokouksessaan kysymystä pohdittuaan on valiokunta nyttemmin saanut työnsä loppuun suoritetuksi ja esittänyt siitä lausuntonaan m. m. seuraavaa:

Alueläkärinvirkojen lakkauttaminen.

Kuten tiedetään, on kaupunki jaettu itä- ja länsipuoliseen alueeseen, joilla kummallakin on oma alueläkärinsä. Nämä ovat velvolliset antamaan maksutonta lääkärinhoitoa alueensa köyhille, jota paitsi itäisen piirin alueläkäri on kunnallissairaalan ja köyhäintalon lääkärinä sekä läntisen piirin lääkärin kulkutautisairaalan lääkärinä. Kaupungin kuitenkin viimeksi kuluneitten 10 vuoden kuluessa huomattavasti kasvaessa on sen mukana maksutonta lääkärinhoitoa nauttivien potilaitten luku tuntuvasti lisääntynyt, ollen lisäys vuosta 1909 lähtien tähän saakka yli 50%. Samalla ovat alueläkärien hoidossa olevat sairaalat laajentuneet ja työ niissä käynyt entistä enemmän huolta ja tarmoa kysyväksi. Näin ollen on alueläkärin työtaakka siinä määrin kasvanut, että toisen tai toisen puolen hellän virkatehtävistään täytyy siitä kärsiä. Tästä syystä valiokunta yhtyy puoltamaan kaupungin lääkäri- ja terveyshoidollisissa piireissä ja vakiintunutta ajatusta alueläkärinvirkojen lakkauttamisesta. Tällöin ei avoinna olevaa itäisen piirin alueläkärinvirkaa enää julistettaisi sellaisenaan haettavaksi, ja läntisen piirin alueläkäri siirtyisi olemaan vain kulkutautisairaalan lääkärinä.

Vähävaraisten lääkärinviran perustaminen.

Alueläkärinvirkojen lakkauttamisesta johtuu, että kunnan vähävaraisten lääkärinhoito on silloin toiselle kannalle järjestettävä. Tässä voidaan ajatella joko vapaan lääkärivalinta-oikeuden myöntämistä kunnan hoitoa nauttiville vähävaraisille tai erityisen vähävaraisten lääkärinviran perustamista. Valiokunta puolestaan kannattaa jälkimäistä vaihtoehtoa, jota myöskin terveyshoitolautakunta ja rahatoimikamari sekä lääkäriseura jo aikaisemmissa lausunnoissaan ovat puoltaneet. Lisäksi valiokunta edottaa, että tällaisen lääkärin käytettäväksi varustettava poliklinikan tapaan sisustettu huoneusto, jossa sitä paitsi ammattitaitoinen sairaala olisi, lääkäriä toimissaan avustamassa. Vähävaraisten lääkärin palkaksi ehdottaa valiokunta 10,000 markkaa, lisättynä 10 % korotuksella 5 ja 10 vuoden palveluksen jälkeen jos kuitenkin vähävaraisten lääkärin sairaskäyntien lukumäärä vuodessa nousisi yli 2,000, olisi hänelle valiokunnan mielestä suoritettava lisäpalkkiona kultakin yli mainitun määrän nousevalta sairaskäynniltä 4 mk. hoitotapauksesta poliklinikassa ja 7 mk. käynnistä potilaan kotona.

Uuden kunnallissairaalan perustaminen Hatanpäälle.

Koska tilanahtaus Koukkuniemessä sijaitsevassa kunnallissairaalassa on käynyt sietämättömäksi, ehdottaa valiokunta, että kunnallissairaala kokonaisuudessaan tulisi Hatanpäälle pysyväisesti sijoitetuksi. Nykyisessä kunnallissairaalassa on kaikkiaan 39 sairassijaa, niistä 17 naispotilaita, 16 miespotilaita ja 6 lapsia varten. Jos kunnallissairaala siihen sijaan siirretään Hatanpäälle Ilmanin huvilaan, tulisi se sisältämään 74 sairassijaa. Lääkäriksi ehdottaa valiokunta palkattavaksi kirurgin, jolle palkkaa maksettaisiin 10,000 mk. ja 2,000 mk. vuokrarahaa lisättynä 10 %:n korotuksella 5 ja 10 vuoden palveluksen jälkeen.

Terveydenhoidonvalvojan virka.

Vielä ehdottaa valiokunta, että perustettaisiin kaupungin terveydenhoidonvalvojan virka, jonka hoitoon palkattaisiin bakteriologiaan täysin perehtynyt lääkäri.

Tampereen kolmas kappalaisenvirka.

Ehdolle Tampereen kolmannen kappalaisenvirkaan on asetettu viran ainoa hakija Asikkalan kirkkoherranapulainen pastori L. R. Böök.

— *Tampereen oppikoulut.* Virkavapautta on maalisk. 15 p:stä toukokuun 15 päivään myönnetty Tampereen tyttölyseon saksan, ranskan ja ruotsinkielen opettajattarelle A. Tikanderille, sijaisena opettajatar A. Sandberg.

Suojeluskunnan sairashoitopataljoonan harjoitukset

ovat kauppaoppilaitoksella huomenna sunnuntaina klo 8 ap. Jokaisen välttämättä saavuttava.

— *Kuollut.* Tämän kuun 12 päivänä kuoli Kangasalla Havisevan kansakoululla poikansa, opettaja O. F. Helin'in, luona yksi Tampereen kaupungin vanhimpia asukkaita leski Edla Wilhelmiina Helin 86 ikävuodellaan. Vainaja, joka oli syntynyt Kurussa Hainarin sotilasvirkatalolla, oli Kaarle Kustaa Polviander'in tyttäriä ja niitä luonteita, jotka tyytyväisyydellä ja hiljaisella esiintymisellään herättävät myötätuntoa.

Elintarpeiden maahantulo.

Riisiryynejä ja perunajauhoja Tampereelle.

Maakauppiaiden Osakeyhtiö on Englannissa ostanut suurenpuoleisen määrän riisiryynejä ja perunajauhoja, jotka saadaan tänne tuoduksi ensi kuun alkupäivinä. Niinkuin tiedetään, ovat nämä tavarat vapaan kaupan alaisia nykyisin, joten Tampereen ympäristökunnat saavat siis lähiaikoina näitä jo pitemmän aikaa puuttuneita elintarpeita.

Juhla-iltama

lastensuojelustyön hyväksi on tänään. Iltaman suurta puuhaa vaatineesta erikoisesta järjestelystä ja sen arvokkaasta ja harvinaisen monipuolisesta ohjelmasta olemme kertoneet. Kehotamme kaupunkilaisia vielä kerran käyttämään hyväkseen tilaisuutta, jonkalaisia vain harvoin on tarjona. Pääsylippuja saa klo 11:sta alkaen Teatterin kassasta ja tilatut liput on silloin myös lunastettava.

Tampereen Elintarvelautakunta.

Ohjesääntö Elintarvelautakunnan eri osastojen johtajille:

Osastonjohtajan velvollisuuksiin kuuluu valvoa, että hänen hoitoonsa uskotussa osastossa Elintarvelakia ja elintarvesäännöstelyä noudatetaan.

Osastonhoitajain tulee täysin hallita alaansa sekä ammatillisesti että kaupallisesti. Heidän tulee pystyä arvostelemaan yleistä tilannetta ja siitä johtuvia toimenpiteitä tavaran kulutukseen, hintoihin, saantimahdollisuuksiin ja säilyttämiseen nähden.

Osaston johtaja pitäköön huolta siitä, että osaston henkilökunta tinkimättömästi täyttää velvollisuutensa, ja että se ollessaan kosketuksissa osastossa käyvän yleisön kanssa noudattaa mitä suurinta kohteliaisuutta ja huomaavaisuutta.

Osastonhoitajan tulee katsoa ei ainoastaan, että myymälöissä ja varastoissa hyvä järjestys ja puhtaus vallitsee vaan myöskin, että Elintarvelautakunnan varastojen suhteen mahdollisimman tarkka kontrolli saadaan aikaan. Tässä tarkoituksessa hänen on huolehdittava, että varastoihin saapuvat ja sieltä lähetettävät tavarat tulevat huolellisesti punnituiksi ja kirjoihin merkityiksi, että saapuvien tavarain punnitus toimitetaan vastaanottopaikalla tai siinä tilaisuudessa, jossa kuljettajan etesvastuu lakkaa, että jokaisesta eri punnituksesta tulee kolliluku ja paino merkityiksi sitä tarkoitusta varten pidettävään mittakirjaan, että jokaista tavaralähetystä, vaikka sen lähetys tapahtuisikin omien osastojen ja varastojen välillä, tulee seurata kuljetusseteli, johon on merkittävä tavaran kuljettajan nimi, kolliluku ja paino sekä vastaanottajan ja mahdollisesti sen varastopaikan nimi, mihin tavara viedään säilytettäväksi. Minkäänlaista tavaraerää ei saa antaa varastosta ulos ilman kirjallista määräystä. Kuljetussetelit ja antotodistukset ovat päivittäin verrattavat kuljetussetelien ja antotodisteiden antajan tekemiin muistiinpanoihin, ettei tavaraerien hukkaan joutuminen tai kirjoista poisjääminen voisi olla mahdollista.

Osastonjohtaja huolehtikoon siitä, että saapuneiden tavaramäärien kolliluvun ja painon yhtäpitäväisyys annettujen laskujen kanssa tulee niin pian kuin mahdollista tarkistetuksi. Laskuja vastaan tehdyistä muistutuksista on aikoinaan elintarvekansliaan ilmoitettava asianmukaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Osastonhoitaja valvokoon, että kirjanpidosta annetut määräykset ja ohjeet tulevat tarkoin noudatetuiksi, ja että kirjanpito aikoinaan ja täsmällisesti hoidetaan.

Osastonhoitaja teroittakoon jokaiselle henkilökuntaansa kuuluvalle apulaiselle, että kaikkien Elintarvelautakunnan jaettavina olevien elintarpeiden, jotka eivät hänelle kuulu laillisena korttiannoksena, itselleen hankkiminen, tapahtukoonpa se tavalla tai toisella, on ankarasti kielletty. Elintarveannosten jakamisessa on apulaisen myöskin alistuttava muulle yleisölle määrättyyn jakelujärjestykseen ja säännöstelyyn, joten eivät mitkään eri etuoikeudet saa tulla kysymykseen. Näiden määräysten rikkojista on osastonhoitajan heti ilmoitettava Elintarvelautakunnalle tai sen toimitusjohtajalle asianomaisen pidättämistä varten toimestaan.

Osastonjohtajan tehtäviin kuuluu myöskin huolellinen varastojen hoito. Osastonhoitaja siis valvokoon, että varastossa mahdollisesti pilaantuvien tavarain suhteen ryhdytään heti tarmokkaisiin toimenpiteisiin. Hintain alenemisesta samaten kuin huonosta menekistä johtuvan tappion ehkäisemiseksi ryhtyköön hän Elintarvelautakunnan ohjauksilla asianmukaisiin toimiin. Tällaisista tapauksista on aina ilmoitus tehtävä Elintarvelautakunnalle toimitusjohtajan välityksellä.

Uudistuksista ja parannuksista jakeluihin y. m., jotka osastonjohtaja katsoo välttämättömäksi, tehköön hän kirjallisen ehdotuksen Elintarvelautakunnalle.

Mahdollisesti tähän ohjesääntöön vastaisuudessa tehtäviin muutoksiin ja lisäyksiin on osastonjohtajan alistuttava.

Ohjesääntö Elintarvejaotakunnan kanslian ja myymäläin henkilökunnalle.

Jokainen kanslian ja myymälän apulainen on velvollinen tottelemaan asianomaisen osastonhoitajan ja toimitusjohtajan antamia ohjeita ja määräyksiä.

Asioissa ja toimissa, joissa apulainen tulee kosketukseen Elintarvelain ja elintarvesäännöstelyn määräyksiin on hänen niitä ehdottomasti noudatettava. Milloin hän niitä ei täydellisesti käsittäisi, pyytäköön neuvoa asianomaiselta osastonhoitajalta.

Elintarvelautakunnan toimistoissa ja myymälöissä käypää yleisöä on apulaisen kohteliaasti ja huomaavaisesti kohdeltava. Minkäänlaiset asiaan kuulumattomat huomautukset tai mielipiteiden ilmaisut apulaisen puolelta eivät saa tulla kysymykseen.

Apulaisen on toimeensa saavuttava täsmällisesti määräaikanaan. Työaikana toimesta poistumiseen on pyydettävä lupa asianomaiselta osastonhoitajalta. Sairauden ollessa esteenä toimeen saapumiseen, on apulaisen siitä ilmoitettava asianomaiselle osastonhoitajalle.

Apulaisen on työssään noudatettava mitä suurinta tarkkuutta ja ahkeruutta.

Yleisön vastaanotossa ja palveluksessa ei minkäänlainen persoonallinen tuttavuus tai sukulaisuus saa vaikuttaa, vaan ovat yleisön antamat tehtävät ja pyynnöt täytettävät siinä järjestyksessä kuin ne toimistoon tai myymälään tehdään tai saapuvat.

Kaikkien Elintarvelautakunnan jaettavina olevien elintarpeiden, jotka eivät kuulu apulaiselle laillisina korttiannoksina, itselleen hankkiminen, tapahtukoonpa se yhdessä tai toisessa muodossa, on ankarasti kielletty.

Jokainen apulainen olkoon tietoinen siitä, ettei hänellä ennen muuta yleisöä ole mitään eri etuoikeuksia elintarpeiden jakelun ja saannin suhteen ja jos hän huolimatta siitä koettaa itselleen sellaista etuoikeutta tavoitella, eroitettakoon hän heti toimestaan ja saatettakoon edesvastuuseen lain ja asetusten mukaan.

Apulaisen, joka on tehnyt itsensä syypääksi laiminlyömisiin ja rikoksiin, oikeutetaan Elintarvelautakunnan puheenjohtaja neuvoteltuaan toimitusjohtajan ja osastonhoitajan kanssa ilman irtisanomista heti toimestaan eroittamaan.

Kaikkien Elintarvelautakunnan alaisten virkailijoiden ja myymäläapulaisten tulee olla kunnollisia, velvollisuuden tuntoisia henkilöitä, jotka ymmärtävät velvoittavan aseman yleisön palvelijoina. Heidän on tämän johdosta osoitettava tyyntä, tasaista ja arvokasta käytöstä ja nopeaa palvelemista.

Uudet rautatiesuunnitelmat.

Uusikaupunki—Peipohja.

Uudenkaupungin valtuuston viime kokouksessa ehdotti hra J. Partanen, että kaupungin puolesta ryhdyttäisiin toimenpiteisiin eduskunnalle tehtävää esitystä varten Turun—Uudenkaupungin radan jatkamiseksi Uudestakaupungista pohjoiseen päin. Ehdotuksen tekijä mainitsee saaneensa tietoonsa, että Uudenkirkon kunnanvaltuustossa jo oli tehty saman suuntainen esitys ja että Uudenkirkon miehet ovat ajatelleet mainitun jatkoradan lähtökohdaksi n. k. Kalandin asemaa Lahdenkylässä, ja että rata tuliisi suunnattavaksi edelleen Laitilan ja Hinnerjoen pitäjien sekä Kauttuan tehdasalueen kautta Peipohjan asemalle Tampereen—Porin radalla.

Kysymys herätti valtuustossa vilkasta huomiota ja innostusta, ja päätti valtuusto lähettää kysymyksen rautatievaliokuntansa edelleen kehitettäväksi, joka asettumalla yhteyteen radan piiriin kuuluvien kuntien yhteisien neuvottelukuntien kanssa ryhtyy ajamaan asiaa.

Teisko

— Iltamaa hommataan Ukaan kansakoulun koulukeiton avustamiseksi pidetään Keski-Frantsin talossa tulevan Huhtikuun 6 päivänä, Lähemmin tuonempana.

Tampereen Talouskoulu-yhdistyksen

vuosikokous pidettiin eilen. Esitettiin edellisen toimintavuoden vuosikertomus ja tilit sekä tilintarkastajain lausunto. Johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

Johtokuntaan valittiin uudelleen erovuorossa ollut rehtori K. Länkelä sekä paikkakunnalta poismuuttaneen senaattorinrouva Sofia Arajärven tilalle rouva Hilma Koskinen. Varajäseniksi johtokuntaan valittiin entiset varajäsenet rouva Sofia Selin ja tohtori Y. Kulovesi.

Tilintarkastajiksi valittiin edelleen kauppiaat K. Ojanen ja J. Kivinen ja opettaja T. Ikonen.

Tampereen Naisyhdistys.

Toimintakertomus vuodelta 1918.

Tampereen Naisyhdistyksen puheenjohtaja, lehtorinrouva N. Malinen on käytettäväksemme jättänyt kertomuksen mainitun yhdistyksen toiminnasta kuluneena vuonna. Mainitsemme siitä seuraavaa:

»Yhdistyksen työ kuluneena vuonna tuntuu laimealta. On kokoonnuttu aincastaan 3 kokoukseen ja kerran perheiltamaan. Syynä ei kuitenkaan liene välsymys yhdistyksen asiain hoitoon eikä kylmeneminen sen aatteille, vaan on se luonnollinen seuraus kuluneen vuoden tapauksista. Isänmaan yhteinen etu vaati Naisyhdistyksenkin jäseniä muihin toimiin. Vaikeat ajat tekivät sitä paitsi aivan mahdottomaksi esim. kansakoululasten kesäsiirtolain toimeenpanemisen. Rahaa olisi ollut, mutta maaseudulta ei luvattu tarpeeksi ravintoaineita. Ainoa työnhaara, jota voitiin jatkaa entiseen tapaan, oli puutarhan- ja kodinneuvontatyö. Voidaanko tätä tärkeätä tointa edelleen jatkaa, riippuu kokonaan siitä, saadaanko anottu korotettu vaitioapu.

Yhdistyksen virkailjoina kuluneena vuonna ovat olleet maisteri Toini Voipio puheenjohtajana, tohtorinna A. S. Wirzenius varapuheenjohtajana, opettajattaret Anna Liija ja Hilja Eronen sihteereinä, kirjanpitäjä Emilia Vuori rahastonhoitajana sekä tilintarkastajina rouvat Hanna Tiitola ja H. Lidroos ja opettajatar Hilja Eronen.

Kesäsiirtolatoimikuntaan ovat kuuluneet rouva A. S. Wirzenius puheenjohtajana sekä jäseninä rouvat Ella Tyrni, Hilda Helminen ja Ida Partanen sekä johtajatar Helmi Koskimies.

Puutarha- ja kotitaloustoimikuntaan ovat kuuluneet rouva Hanna Tiitola puheenjohtajana sekä jäseninä rouvat Vilma Reinilä ja Lyydia Salmela ja opettajattaret Aino Alppila ja Beda Huttunen.

Nuorisokirjastotoimikuntaan ovat kuuluneet opettajatar Hilja Eronen puheenjohtajana sekä jäseninä rouvat Vilma Reinilä ja Ida Ikonen.

Sairashuoneen lasten käsityötoimikuntaan ovat kuuluneet rouvat Hilda Helminen ja Anna Tiililä.

Siveellisyystoimikuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana rouva Vilma Reinilä sekä jäseninä rouvat Hilma Laurila ja Fiina Helenius sekä käsik. neuvoja Hulda Pakarinen.

Jäseniä on yhdistyksessä ollut 50.

Yhdistyksen virkailijoiksi kuluvaksi vuodeksi ovat valitut rouva N. Malinen puheenjohtajaksi, maisteri Toini Voipio varapuheenjohtajaksi, sihteereiksi rouva V. Reinilä ja neiti Hilja Eronen, rahastonhoitajaksi rouva E. Jaakkola sekä tilintarkastajiksi rouva A. Tiitola, neiti H. Eronen ja neiti Emilia Vuori, viimemainittu varalle.

— † Tohtori, vapaahra Kr. v. Alfthan on torstai-iltana kuollut Helsingissä Eira-sairaalassa keuhkotulehdukseen, jonka hän oli saanut vähän yli viikko takaperin ollessaan sotaretkellä Virossa. Hän oli syntynyt Oulussa maalisk. 1 pnä 1864 ja otti innokkaasti osaa viimetalviseen vapaussotaamme.

Kotimaiset
„Herkules" jousiäkeet
kilpailevat menestyksellä parhaimpien amerikalaisten kanssa.
7, 9 ja 11 piikkisiä valmistaa
Kone- ja Siltakennus O. Y. Helsinki.
(S.I.2361) 6183

Kutsuntalääkärit.

Kutsuntalääkäreiksi Turun ja Porin läänissä tänä keväänä toimitettavissa kutsunnoissa on määrätty kolmanteen kutsuntapiiriin lääket. lis. A. Hornborg ja hänen varamiehekseen lääket. lis. A. Pikkarainen sekä neljänteen kutsuntapiiriin lääket. lis. H. Palmgren ja hänen varamiehekseen piirilääkäri H. E. V. Holmström.

Vaasan läänin kolmannessa kutsuntapiirissä Keuruun kirkonkylässä toimitettavassa kutsunnassa lääket. lis. O. Heikinheimo, Jyväskylän kaupungissa lääket. lis. K. A. Juselius, Äänekosken kirkonkylässä lääket. kand. A. Penttilä, Saarijärven kirkonkylässä piirilääkäri N. Durchman, Karstulan kirkonkylässä lääket. lis. O. J. Niiranen ja Viitasaaren kirkonkylässä toimitettavassa kutsunnassa lääket. lis. H. Nyyssölä. Vaasan läänin neljänteen kutsuntapiiriin lääket. lis. H. Tiitinen ja hänen varamiehekseen piirilääkäri N. Durchman.

Täydelliselle matkustajaliikenteelle avattuja pysäkkejä.

Rautatiehallitus on määrännyt, että Hirsilän ja Siitaman laiturivaihteita sekä Töysän vaihdetta on tulevan huhtik. 1 p:stä lukien liikennöitävä virkamiesten hoidettavina liikennepaikkoina täydellisine matkustaja- ja tavaraliikenteineen ynnä oikeuksineen rajotuksitta myydä sekä meno- että meno- ja paluupikettejä ja lähettää matkatavaroita.

Kunnanvaltuustot.

Pälkäneen kunnanvaltuuston kokouksessa t.k. 13 pnä ratkaistiin seuraavat verotuksesta tehdyt valitukset. (Sulkujen välissä olevat numerot osoittavat taksoituslautakunnan asettaman äyrimäärän ja ilman sulkuja valtuuston alentaman äyrimäärän.)

Epaalan kylä: Taloll. Kalle Jokinen (7) 7. Johan A. Vuorinen Vaijala (34) 30, Aktiebolaget Näri gård (274) 274. Kaitamon kylä: K. A. Lassila, Teinitmaan palsta (4) 2. Harhala: räätäli Evert Lampi (4) 4. Artturi Rintanen (15) 15, taloll. Kalle Jokinen Huutila (32) 26. Kaitamo: Juho Pirjola (20) 20, Soini Juho (16) 16, K. A. Lassila (23) 23, Mikko Lassila (13) 13. Kantokylä: Juha Lehtonen (10) 7, Kustaa Hellman (260) 100, Arvi Niittylä (20) 20. Katila: Juha Rönni (40) 40. Katila: Eemeli Suttinen (27) 22, Juho Uotila (40) 38, Auk. Aho (4) 4. Kalle Portimo (6) 6, Yrjö Helkavuori (1). Alma Helkavuori (1) 1. Laitikkala: K. A. Kukko (59) 59, Vihtori Mikkola (18) 18, Kalle Puntila (1) 1, Heikki Heikkilä (22) 22. Lovensalo: Tossa Terho (500) 161. Luikala: Aliuotila (45) 45, Henna Reväsmäki (4) 4, Kustaa Nurmi (3) 3, Jenny Nurmi (1) 1, Heikki Saarinen (2) 2. Myttäälä: Toivonen, Jalmari (4) 4, torpp. Nummela (5) 4, Kanninen Iida (1) 1. Onkkaala: Ulriika Ingeborg Flinkman (100) 100, Uusitalo (6) 6, palstatilall. Miina Laiho (2) 1, Lindroos Jaakko (1) 1, Toivonen Jalmari (6) 6, Järvinen Juha (1), E. Saarinen (4) 4. Juha Kankila (24) 24, K. E. Syrjä (40) 40, Jussila Kustaa (40) 40. Pitkäjärvi: Kokkola Juha (60) 54. Pohjalahti: Jussila Vuoninen (14) 12, tal. Kalle Siukola (6) 6, Jussila Lauri (4) 4. Jussila Edvard (4) 4. Salmentausta: Tauranen (94) 34, Mattila (15) 14, Seitsye (20) 20. Vuolijoki: Oskari Salonen (14) 9. Mäkilä: Ainiala Juha (128) 86, Rissa Juho (20) 20, Juho Aatila (105) 65. Ruokola: A. Pässä (111) 9, Kankainen (158) 158. Kuuliala: M. Leivo (31) 28, M. Leivo ja M. Heikkilä Mäkelä-Kaurilan tilasta verotettu (20) 10. Pappila: K. Varmavuori (250) 180. Salmentaka: Kauppi Eero (113) 53, Kauppi Kalle (66) 66. Onkkaala: Niemi Juha (2) 1.

Vuokraaja Aukusti Nikkilälle lisättiin omasta pyynnöstään metsänmyynnistä 2 äyriä.

Valtuuston päätöksistä mahdollisesti tehtäviin valituksiin selityksiä antamaan valtuutettiin valtuuston jäsen Matti Leivo.

Sappeen kansakoulun johtokunnan puheenjohtaja valtuutettiin anomaan maan hallitukseltaluvaa saada edelleen vuokrahuoneissa pitää Sappeen kansakoulua.

Luujauhotehdas Satakuntaan.

Maanviljelijäin oma yritys.

L-S:n saamien tietojen mukaan aikoo Satakunnan Karjakeskus r. l. lähiaikoina perustaa Satakuntaan luujauhotehtaan, jonka tuotteet jaetaan osuuskunnan jäsenille. Tällä tavalla aiotaan saada sekä osuuskunnan laitoksissa että maanviljelijäin omassa taloudessa kertyvät luut talteenotetuiksi ja valmistetuiksi luujauhoiksi. Kun luujauhojen saanti ensi kesänä ulkomailta tuntuu olevan aivan mahdotonta, voivat maanviljelijät saada apulantojen tarpeensa tyydytetyiksi liittymällä Satakunnan Karjakeskukseen, jolloin he pääsevät osallisiksi osuuskunnan tehtaan tuotteista.

— **Kuollut vanha lasten opettaja.** Viime sunnuntaina, t. k. 9 pnä kuoli Orivedellä Karoliina Bergman, yksi pitäjän sivistyksellisiä merkkihenkilöitä. Vainaja oli syntynyt helmik. 21 pnä 1829, joten hän äskettäin täytti 90 vuotta. Hänen isänsä oli pitäjänmaalari, jolla oli asunto nykyisen apteekin tontilla Kirkonkylässä. Karoliina Bergman piti aikoinaan koulua pahantapaisille lapsille sekä antoi lastenopetusta aina viimeisiin elinvuosiinsa saakka. Opetustointaan harjoitti hän aivan maksuttomasti, saaden toisilta vain silloin tällöin vähäistä avustusta. Mutta hänelle olikin pääasia saada jakaa pienokaisille ensimäisiä tiedon alkeita ja istuttaa heihin hyvän ja kauniin siemeniä. V. 1876 osti hän Karttimin talon Aakkolan kylästä, mutta kun lastenopetus vei kaiken hänen aikansa ja talonhoitokin olisi vaatinut osansa, täytyi hänen luopua talosta. Karoliina Bergmanin koulu oli tunnettu edempänäkin ja samoin hänen opettajamaineensa. Niinpä oli hänellä kunnia keskustella opetusasioista itse piispa Bergenheimin kanssa ja kävipä silloinen läänin maaherrakin koulua tarkastamassa. V. 1874 annettiin Karoliina Bergmanille Oriveden kirkossa lahjaksi Biblia-seuran puolesta Raamatun loistopainos ja kerran joutui hän myös osalliseksi Tammikuun 14 p:n rahaston jaossa. Tunnustukseksi hänen työstään lastenopetuksen hyväksi antoi Oriveden kunta hänelle muutamia vuosia sitten eläkkeen.

Karoliina Bergmanin maalliset jäännökset kätketään haudan lepoon huomenna ennen jumalanpalvelusta Oriveden kirkkomaahan.

Hevoskilpailut Lempäälässä.

Lempäälän Hevosjalostusyhdistyksen toimeenpanemissa kilpa-ajoissa Lemposten kylän Kärkojärven jäällä torstaina t.k. 6 pnä saavutti, osanoton ollessa erittäin runsaan

I sarjassa, ollen yleinen vanhemmille hevosille, I palkinnon 150 mk K. Pyöräniemen Urjalasta tamma „Puli III" ajalla 3.22.4. II palkinnon Paavo Ylisen Sahalahdelta ori „Villen Perttu", aika 3.36.6. III palk. L. Järvelinin Tampereelta ori „Ormo", aika 3.37.4. IV palk. A. Greijulan Kalvolasta tamma „Sula", aika 3. 35.6. Sitäpaitsi sai kuuniakirjat I. Mäkelän Toijalasta tamma „Liisa", 3.39.6, K. Oksasen Kangasalta tamma „Nopea", 3. 51 ja H. Karjaisen Vesilahdelta tamma „Helka", 3.51.8. Näitä nopeampi oli kyllä J. F. Sipilän Toijalasta ori „Tosi Vakaa", 3.38.2, vaan kun juoksu ei ollut moitteetonta, syrjäytettiin se. Hevosia oli sarjassa ajossa 14.

II sarjassa, 4—5-vuotiaille hevosille, sai I palkinnon B. Grahnin Messukylästä tamma „Julma", 2.02 sekä toisen palkinnon A. Klemolan Sääksmäeltä ori „Erkki", 2.11.

Hevosia sarjassa 6.

III sarjassa Lempääläisten kesken kiertopalkinnosta sai palkinnon vuodeksi haltuunsa K. Käpynen Lempäälästä tammallaan „Tuimuri", ajalla 4.16.6.

Hevosia sarjassa 5.

IV sarjassa, jossa ajajina oli naisia, myöskin kiertohaarikkaasta sai „haarikan" vuodeksi haltuunsa emäntä Olga Hinkka K. Pyöräniemen tammalla „Puli III". II palkinnon emäntä Vanhatalo oriilla „Ahti". III palk. Ida Käpynen tammalla „Tuimuri".

Hevosia 3.

V sarja. Tasoitusajot, oli osanottajia 12.

I palkinnon sai A. Greijulan Kalvolasta tamma „Sula", 2162 m. matkalla, ajalla 3.49.8. II palkinnon K. Oksasen Kangasalta tamma „Nopea" 2018 m. matkalla ajalla 3.53.8. III palkinnon P. Ylisen Sahalahdelta ori „Villin Perttu" 2162 m. matkalla 3.56.8. IV palkinnon V. Pastellin Lempäälästä ori „Roiman Mahti" 2000 m. matkalla, aika 4.02.8.

Sitäpaitsi oli järjestetty kuormanvetokilpailut, jossa 1000 kg kuormaa vedettiin 1000 m. radan yhteen kertaan. Kun kilpailu oli vielä aivan uusi muodoltaan, ei ollut kilpailijoita kuin ainoastaan 3. I palkinnon sai H. Perttula Lempäälästä tammallaan „Vapsu", kulkien se radan 8.02. II palkinnon A. Nikanderin Vesilahdelta ori „Poju", aika 9 min. III palkinto H. Karjaisen Vesilahdelta tamma „Helka", aika 9.08.

Merkille on pantava uusi kilpailumuoto kuormanvedossa, sillä eittämättömästi täytyy jokaisen asiata ajattelevan myöntää se kilpailumuoto ennen muita tarpeelliseksi. Nopeasti kulkevaa, vakavasti, esteistä huolimatta kuormaansa vetävää hevosta me tarvitsemme. Pitkä aika kuluu vielä ennenkuin kaikkialla moottoriaurat kyntää peltomme, ennenkuin koneet suorittavat metsä- ja muut työajomme. Mutta kaukana ei ole se aika, jolloin maantiematkat suoritetaan autoilla ja moottoripyörillä, siksi tarvitaan meillä ennenkaikkia kuormahevosia.

— **Teiskon Paloapuyhdistyksen vuosikokous** pidettiin Polsossa t.k. 10 päivänä jossa hyväksyttiin edellisvuoden tilit, joiden mukaan yhtiön tila oli vuoden lopussa seuraava:

Vastaavaa: Smk. 61,591:15.
Vastattavaa: „ 61,591:15.
Voitto- ja tappio tili: päättyy 5,382:81 voittoon.
Vararahaston tili päättyy 53,629:21.

Samalla päätettiin, ettei vakuuttajain tulisijojen nuohoomista enää tästälähin toimiteta yhtiön puolesta, kuten tähän asti on tehty, vaan on nuohoominen jokaisen vakuuttajan itse toimitettava yhtiösääntöjen 77 §:län määräyksen mukaisesti, ainoastaan kaksi piirimiestä eli muurien tarkastajaa otetaan, toinen idänpuolelle ja toinen lännenpuolelle vesistöä ja että näihin toimiin sopii ilmoittautua hallitukselle, johon kuuluu, talolliset K. Ala-Pärri, K. Yli-Rantala ja K. Paksula, mylläri V. Lehtinen ja Kustaa Aunio puheenjohtajana.

Kokemäen maanviljelyslyseon tukeminen.

Lahjoituksia lyseon rakennusrahastoon.

Keskiviikkona pitämässään kokouksessa päätti Kokemäen meijeriosuuskunta myöntää vuosivoitostaan 5,000 mk. Kokemäen maaviljelyslyseon rakennusrahastoon.

Viime kuun 27 p. pitämässään kokouksessa teki Kokemäen sähköyhtiö samallaisen päätöksen myöntäen mainittuun tarkoitukseen 3,000 mk.

Osuusmeijerit.

Kokemäen osuusmeijerin vuosikokous.

Kokemäen osuusmeijeriosuuskunnan varsinaisessa vuosikokouksessa keskiviikkona luettiin vuosikertomus ja tilit ynnä tilintarkastajain lausunto, jotka kaikki hyväksyttiin. Kuluneen vuoden ylijäämä Smk. 20,582: 73 jaettiin seuraavasti: Kokemäen maalaisseuralle 300:—, Pellervoihin 2,630: —, maanviljelyslyseolle 5,000: —, konttorirakennuksen rakentamiseen 1,801:88 ja jäsenille jaettiin 1 pros. 10,850: 85.

Meijerin hallintoon valittiin erovuoroiset maanviljelijät Frans Väylä ja K. Hallamaa uudelleen sekä varajäseniksi mv. V. Kivi. Tilintarkastajiksi valittiin asessori H. Pere, opettaja K. Kallio ja mv. J. Potila, varalle mv. V. Penttilä ja op. T. Houttu.

Edustajiksi Pellervon ja keskusliikkeiden vuosikokouksiin valittiin mv. R. Horelli ja Peuraliiton kokouksiin mv. Fr. Väylä.

Koska meijeri t. k. 1 pnä täytti 10 vuotta, päätettiin ensi kesänä toimeenpanna ulkoilmassa 10-vuotisjuhla, jonka valmistelut jätettiin hallinnolle.

Tyrvään hippoksen ravikilpailut.

Tyrvään Hippoksen Tyrväässä Evon lahdella t. k. 10 pnä järjestämissä ravikilpailuissa jakaantuivat palkinnot seuraavasti:

Ensimäisessä sarjassa kilpailivat hevoset, jotka ovat juosseet 1 km. 1,55 tai paremmin.

1. U. Paavolan Tyrväästä tamma »Räjäys« 3.58.4. 2. M. Viitasen Vammalasta ori »Poukka« 4.09,8.

Toisessa sarjassa kilpailivat hevoset, jotka ovat juosseet 1 km 1,55 tai huonommin.

1. M. Viitasen Vammalasta ori »Poukka» 4.07.8.

2. V. Talan Kiikasta tamma »Tuttu Vappu» 4.12.9. 3. L. Kraaman Punkalaitumelta tamma »Onni« 4.21,2. 4. E. Heikkilän Lauttakylästä ori »Raikas» 4.21,6.

Nuorten hevosten sarjassa 1 km. matkalla tuli järjestys seuraavaksi:

1. A. Talan Kiikasta tamma »Opin-Leimu« 2.12,4. 2. L. Kraaman Punkalaitumelta tamma »Onni« 2.14,8. 3. K. Punnon Tyrväästä ori »Oppi« 2.18,4.

Neljännessä sarjassa kilpailivat ainoastaan tyrvääläiset hevoset.

1. U. Paavolan tamma »Räjäys» 3.58,4. 2. M. Viitasen ori »Poukka» 4.07,8. 3. O. Vanhankylän tamma »Lintu« 4.31,8.

Etelä-Pirkkala.

— Vapaa valistustyö sekä taloudelliset elämänharrastukset alkavat yhä laajemmassa määrässä saavuttaa kannatusta Etelä-Pirkkalassakin. Sitä todistaa m. m. nuorisoseuran toiminta, joka tähtää myöskin maataloudellisiin uudistuksiin. Niinpä ensi sunnuntaina t. k. 16 pnä Sarkkalankylän Sikojärvessä klo 3 ip. alkavassa nuorisoseuran kokouksessa muun hauskan ja mielenkiintoisen ohjelman ohessa on maisteri A. V. Niemisen esitelmä sokerijuurikkaan viljelystavasta. Tämä kehoittaa vanhempaakin väkeä nuorison ohessa lukuisasti kokoukseen saapumaan.

Pälkäne.

On kummallista, että useat, ainakin Pälkäneen kuntalaiset tulevat verovalituskokoukseen tiedustelemaan paljonko heitä on verotettu ja saatuaan sen tietää, poistuvat valittamatta. Samoin tekevät useammat niistäkin, jotka pyytävät alennusta, he eivät nimittäin tiedä paljoko heitä on verotettu, he tulevat vaan ikäänkuin tottumuksesta. Useimmat valittajista ovatkin jokavuotisia.

voi sanoa vakinaisia kundeja valituskokouksissa. Kyllä olisi tarpeen pakollinen tulojen ilmoittamisvelvollisuus samoinkuin määräys siitäkin, että valitukset pitäisi tehdä kirjallisesti. Silloin säästyisi Valtuustolta paljon aikaa.

Lempäälä.

— Suojeluskunta valmistaa paraikaan Vapausjuhlia, joihin odotetaan kutsuvieraita aina Pohjanmaalta asti. Eri toimikunnat ovat kovassa touhussa. Juhlatoimikunta on valmistanut arvokkaan ja monipuolisen kaksipäiväisen juhlaohjelman. Maanantaina t. k. 24 p. alotetaan juhlat Suojeluskuntalaisten ampuma- ja hiihtokilpailuilla. Illalla on nuorisoseuran talolla iltama jossa oma Suojeluskunnan torvisoittokunta soittaa alkusoiton. Ahkeria on oltu, sillä vasta kuukauden päivät on heillä torvetkin olleet ja nyt jo juhlissa esiinnytään. Myöskin köörit ovat tehneet tavattoman uurasta työtä, sekaköörissä on neljättäkymmentä laulajaa ja miesköörissä toistakymmentä miestä. Harjotuksia onkin joka ainut ilta, eipä edes lauvantaisin ole saunasakäyntilomaa suotu.

Taloustoimikunta valmistaa juhlapäivälliset kolmellesadalle hengelle, ruokaa varataan viidellesadalle, että kyllä siinä emännät parhaansa panevat ennenkuin tuommoinen ruokamäärä on tänä aikana edes kokoonhaalittu. Mutta onkin heille varattu hankintatoimikuntaan pitäjämme pyylevimmät ukot ja hyvin tuntuu yhteistoiminta sujuvan. Koristelutoimikunta valmistaa köynnöstä, juhlaportit ja huolehtii talojen yleisestä liputuksesta. Majoitustoimikunta varaa kutsuvieraille majoituspaikat ettei kenenkään tarvitse senkään suhteen huolissaan olla.

Mutta kaiken tämän lisäksi tekee Suojeluskunta vielä uurasta työtä Juhlaparaatia varten, toistasataa miestä ottaa paraatiin osaa, muodostaen neliöt, ryhmäkaarrot, rintamamarssit j.n.e. Eikä ole silti kilpailujakaan laiminlyöty. Viime sunnuntaina oli koeammunta t. k. 16 p. pidettäviä Suojeluskuntapiirin kilpailuja varten 300 m. matkalla. Tauluina käytettiin Suomen ampumaliiton tauluja, joissa keskusta on 10 ja saavutettiin seuraavat tulokset: I v. t. aluepäällikkö Tivari Tuomisto 43 pistettä, II mv. H. Perttula 31 p. III taiteilija L. Kerkkonen ja A. Eskola 23 p. IV T. Himberg 17 pistettä.

Siis tervetuloa juhlimaan kaikki vallottajat, puolustajat ja vieraat.

VILPPULA.

— Kilpa-ajot toimeenpanee Vilppulan Hevosjalostusyhdistys Ukonsellällä t.k. 17 pnä. Ajot toimitetaan ainoastaan yhdessä sarjassa.

Läheltä ja kaukaa.

— **Ruotsin arkkipiispa Nathan Söderblom Helsinkiin.** Ruotsin arkkipiispa Nathan Söderblom saapuu yliopiston kutsumana t.k. 27 päivänä Helsinkiin ja pitää yliopistossa kolme luentoa t.k. 27, 28 ja 31 pnä. Molemmat ensimäiset luentonsa pitää arkkipiispa aiheesta „Lutherin huumorin ja raskasmielisyyden merkitys hänen uskontoonsa“ ja kolmannen aiheesta „Evankelinen katolilaisuus“.

— **Tanskan lehdet Suomen kysymyksestä.** Köpenhaminasta tiedotetaan Hbkille, että tanskalaiset lehdet, jotka tähän asti eivät erikoisemmin ole kiinnittäneet huomiotansa Suomen oloihin ja joilla ei ole ollut aihettakaan selvitellä suomalaisia näkökantoja, ovat nyttemmin alkaneet osoittaa yhä kasvavaa mielenkiintoa Suomen asioita kohtaan. „Berlingske Tidende“ssä oli viime tiistaina Ahvenanmaan kysymyksestä laaja artikkeli, joka selvitteli asiaa suomalaisten näkökantojen mukaan. Artikkeli on pääasiassa selonteko eräästä John Ugglan kirjoituksesta „La question d'Aaland“.

„Skandinavisk Sö- og Handelstidende“ on julkaissut artikkelin, jossa tohtori Henning Söderhjelm erittäin selvällä ja mielenkiintoisella tavalla polemisoi ruotsalaisten Ahvenanmaan kysymyksessä esittämiä näkökohtia vastaan.

— **Neljä Viipurin lääninvankilassa säilytettynä olluttai venäläistä pakolaista passitettu rajan yli Venäjän puolelle.** Tammikuun alussa saapui Viipuriin Venäjältä muiden pakolaisten joukossa m, m. eräs venäläinen luutnantti Kirilov. Kun mies tuntui epäilyttävältä, pidätettiin hänet ja passitettiin lääninvankilaan. Lopullisen kuulustelun jälkeen ovat viranomaiset päättäneet passittaa Kirilovin Rautuun sieltä lähetettäväksi rajan yli takaisin Venäjälle.

Joku aika sitten pidätettiin Turussa kolme Englannista saapunutta venäläistä mieshenkilöä, oman ilmoituksensa mukaan ammatiltaan jonkinlaisia soittotaiteilijoita. Heidät siirrettiin sittemmin Viipurin lääninvankilaan, missä he ovat istuneet tähän saakka. Keskiviikkona päättivät viranomaiset lähettää »taiteilijat» rajan yli Venäjän puolelle ja tullaan heidät siinä tarkoituksessa siirtämään lääninvankilasta Terijoelle ja sieltä edelleen lähetettäväksi Rajajoelle.

— **Kumottu huhu.** Lontoo, maalisk. 14 pnä. (STT) Morning post kumoaa virallisesti huhut, joita on levitetty Lontoossa, että suomalainen lähetystö saapuisi Kööpenhaminaan tarjoamaan Suomen kruunua Tanskan prinssi Akselille.

— **»Ryöstetty» juoksupoika itse ollut ryöstöä järjestämässä.** Viipurissa sattui, niinkuin muistettanee, viime viikon maanantaina julkea ryöväys. Keskellä kirkasta päivää ryöstettiin Suom. Osuusk. Keskusosuuskunnan juoksupojalta rahaa noin 72,000 mk. Nyttemmin on etsivä poliisin onnistunut päästä asiasta selville ja on tullut todetuksi, niinkuin heti oli syytä epäillä, että poika itse on ollut mukana ryöstöä järjestämässä.

— **Naisten urheilumerkkiä** varten suoritetaan hiihtokoe Varalassa huomenna sunnuntaina klo 8 aamulla. Joukolla mukaan, sillä keli näyttää kohta olevan aivan lopussa.

— **Orkesteri-tanssiaiset** ovat tänään klo 8 ill. Kaupungintalon juhlasalissa. Pääsylippuja á 10 mk. on saatavana m.m. ovella.

„Hämeenpyörä“

on nimenä herra J. V. Saloharjun äskettäin täällä aloittamalla ruokalakahvila- ja matkailijakoti liikkeellä, joka sijaitsee ent. O. Y. Hälläpyörän huoneustossa Hämeenpohjalla. Meillä oli eilen tilaisuus tutustua uuteen liikkeeseen, joka näin jouduttuaan uusiin käsiin oli tullut perinpohjaisen siistimisen ja osittaisen korjauksen alaiseksi. Varsin kodikkailta tuntui huoneusto uusitussa asussaan. Kohtuulliseen hintaan tapahtuva ruuan ja kahvin tarjoilu tuo toivottavasti runsaasti tämäntapaista liikettä tarvitsevaa yleisöä Hämeenpyörään.

Kirjallisuutta ja taidetta.

Tampereen Teatteri.

Tampereen Teatteri esittää sunnuntaina klo 1/2 4 ip. alennetuin hinnoin »Vanhan Heidelbergin«. Kello 8 ill. esitetään neljäs kerta Björnsonin »Paul Lange ja Thora Parsberg.

— *Gluntti-konsertista* huomenna klo 1 päivällä huomautamme vielä senvuoksi, että yleisö muistaisi ajoissa varata itselleen pääsyliput. Konsertinantajina ovat, niinkuin tiedetään, laulajat William Hammar ja Thorild Bröderman Helsingistä ja annetaan konsertti Teatteritalossa.

Muualta Suomesta.

Vaasan läänin jako.

Läänin pääkaupunkikysymys Vaasan valtuustossa.

Vaasan kaupunginvaltuuston eilisessä kokouksessa oli esillä lausunnon anto valtioneuvoston asettamalle komitealle Vaasan läänin jakoa koskevassa kysymyksessä. Valmisteluvaliokunta ehdotti valtuuston lausuttavaksi, että Vaasan kaupunki olisi liitettävä ruotsalaiseen lääniin tullen sen pääkaupungiksi. Keskustelussa valtuuston sosialistijäsenet ehdottivat, että koko kysymys saisi raueta, mutta tämä ehdotus hylättiin kaikkien porvarien äänillä. Pankinjohtaja Luutonen ehdotti, että Vaasa tulisi suomalaisen läänin pääkaupungiksi. Tätä ehdotusta kannattivat kaikki valtuuston suomalaiset jäsenet, mutta koska valtuuston enemmistön muodostavat ruotsalaiset, joutui ehdotus äänestyksessä vähemmistöön, joten valmisteluvaliokunnan ehdotus tuli hyväksytyksi.

Suuremmoinen teollisuusyritys.

Suomen konetehtaat ja metallivalimot aiotaan mobilisoida pietarilaisten hävitettyjen ja ryöstettyjen tehtaitten kuntoonsaattamiseksi. Yritys pantu alulle venäläisten, suunnattomia pääomia edustavien liikemiesten taholta.

Mikäli K.-A. on täysin luotettavalta taholta saanut tietää, on maassamme pantu alulle suuremmoinen yritys suomalaisten konetehtaitten ja -pajojen sekä metallivalimojen mobilisoimisesta, tarkoituksella saattaa kuntoon suuret pietarilaiset tehtaat.

Kuten tunnettua, on bolshevikkien valtakauden aikana useimmat Pietarin tehtaista joutuneet rappiokuntoon. Niitten koneet on osaksi rikottu, osaksi varastettu ja ryöstetty ja suuret määrät ovat tehtaita siirrettäessä kadonneet matkalla. Nyt on maahamme saapunut pietarilaisten liikemiesten ja tehtailijoitten valtuutettuna muuan insinööri, joka on tehnyt tarjouksia viipurilaisille, helsinkiläisille, turkulaisille ja tamperelaisille teollisuusmiehille näitten teollisuuslaitosten mobilisoimisesta konerakennusta varten pietarilaisille tehtaille. Hän on tiedustellut tehtaitten valmistuskykyä ja tarjonnut pääomia laajennustöitä varten. Myöskin ostotarjouksia on tehty, vaikka edustaja onkin samalla ilmoittanut, ettei yhtymällä ole tarkoituksena vallata Suomen konetehdasmarkkinoita ja tehtaita. Mikäli on saatu tietää ei vielä missään liene annettu lopullista vastausta insinöörin tarjouksiin.

Kyséessä on niin muodoin joka tapauksessa suuremmoinen yritys oloissamme, mutta samalla lienee varottava, etteivät konetehtaamme ja metallivalimomme pääse siirtymään venäläisten käsiin.

Viljakeinottelu.

Terijoella takavarikoitu heinänsiemeninä Waltimosta lähetetyt 39 säkkiä ruista.

Maanantaina ottivat poliisiviranomaiset Terijoella paikkakunnan tullimiesten ilmiannosta takavarikkoon 39 säkkiä ruista, jotka olivat osa eräästä 4,500 kg. tavarapartiasta, minkä joku L. Mäki oli Valtimon asemalta heinänsiemeninä lähettänyt Terijoelle kauppias Inkisen vastaanotettavaksi.

Kuuleman mukaan on tavaraa lähetetty yli 6,000 kg. Toimitettavassa poliisitutkinnossa käynee selville, onko puuttuva osa jo mennyt rajan yli vai onko se vielä viljakeinottelijain piilopaikassa.

— *Heikki Eliel Hårdh* †. Keskiviikkona kuoli Hämeenlinnassa paikkakunnan lyseon entinen nuorempi lehtori Heikki Eliel Hårdh 75 vuoden ikäisenä. Vainaja, joka oli syntynyt Kalajoella v. 1843, tuli ylioppilaaksi v. 1862 ja fil. kandidaatiksi v. 1868 sekä nimitettiin Hämeenlinnan lyseon matematiikan kolleegaksi v. 1873. Normaalilyseon siirtyessä Helsinkiin Hårdh jäi virkaansa, josta hän eroasi v. 1914 alun 50:ttä vuotta koulua palveltuaan. Vainaja kuului siihen opettajien valiojoukkoon, joka hankki suomalaiselle normaalilyseolle sen maineen ja jonka tehtäviin kuului myös ensimäisen suomenkielisen opettajapolven valmistaminen. Vaatimattoman, mutta samalla hienon persoonallisuutensa vuoksi Hårdh nautti suurta kunnioitusta paikkakunnallaan. Paitsi omaiset, muistelevat kiitollisuudella tunnontarkkaa opettajaa lukuisat entiset oppilaat.

Englannin nykyinen kauppapolitiikka.

Lontoo, maalisk. 10 pnä. (STT) Sir Audkland Geddes, Englannin rauhankannallepalauttamisministeri, on antanut tärkeitä tietoja hallituksen nykyisestä kauppapolitiikasta. Hän ilmottaa hallituksen aikovan sallia vapaasti tuottaa maahan kaikkia raaka-aineita sekä puolivalmisteita, mikäli niitä ei voida omassa maassa valmistaa. Valmiiden tuotteiden tuonti rajotetaan, mikäli nämä eivät ole välttämättömiä kulutusesineitä tässä maassa ja mikäli niitä ei voida omassa maassa valmistaa. Rajotukset tulevat olemaan voimassa syysk. 1 päivään, jolloin koko tuontiolot ovat uudestaan järjestettävät. Saarrosta vapaiden maiden suhteen ei aseteta mitään sotilaallisia rajotuksia tavarain käytön tai valmistuttamisen suhteen. Saarron alaisille maille vapautetaan rajoituksista niin monta tavaralaatua kuin mahdollista.

Kaupan alalta.

Helsingin arvopaperipörssi.

Maaliskuun 14 p. 1919.

(Tampereen Osake-Pankin arvopaperiosaston antama.)

Nim. arvo		Ostaja	Myyjä
	Pankkiosakkeita.		
200	Kiinteimistöp.	—	—
100	Yhdysp.	322	324
200	Kansallisp. (v.)	566	566,5
100	Landtm.b.	195	200
200	Pohjoism.p. (v.)	642	644
200	Uudenmaanp.	—	—
100	Privath.	249	250
200	Tampereenp.	370	380
100	Vaasanp.	360	362
200	Turunp.	365	370
100	Kauppap.	236	237
100	Helsinginp.	230	231
100	Länsi-Suomenp.	235	239
200	Maakiinteim.p.	—	—
500	Hypoteekkikassa	—	—
100	Emissioni O.Y.	—	—
	Teollisuus-osakkeita.		
400	Taalintehdas	1750	1850
2000	Tamp. Pellava	7310	—
2000	Tamp. Puuvilla	—	—
200	Billnäs	—	650
100	Keravan Tiili	—	—
1000	Tornator	—	—
100	Orimattilan Villa	—	410
200	Valkiakoski	415	430
500	Vaasan Sokeri	3300	3500
300	Värtsilä	1650	1700
500	Fiskars	—	—
1000	Forssa	19000	20000
250	Kotkan Sokeri	800	—
200	Vaasan Puuvilla	600	620
1000	Högfors	—	—
	Vaasan Höyrymylly	—	—
100		—	—
100	Pargas Kalk	315	316
2000	Nokia (kanta)	—	—
500	Kymmene	1200	1205
1000	Kone- ja Silta	2500	2510
500	Läskelä	2400	2540
500	Yhdist. Villa	1220	1240
100	Suomen Trikoo	428	440
500	Ferraria	2900	—
1000	Vulcan	—	—
1000	Kotkan Rauta	1550	1600
200	Nurmi (kanta)	—	—
500	Turun Rauta	—	—
1000	Ab. Kemi Oy.	3525	3535
1000	Uleå	5305	5350
1000	Crichton	—	—
1000	Leppäkoski (k.)	—	—
1000	Åströmin tekninillinen	—	—
100	Suomen Vanu	171	175
250	Finska Forcit	—	—
100	Harjun Villa	—	—
500	Simpele	1350	1450
1000	Sörnäs A.B.	—	—
500	Gutzeit	—	—
1000	Porin Puuvilla	—	—
2500	Finlayson	—	—
	Ab. Silfverberg & Weksell	—	—
500		—	—
200	Helios	—	—
500	Nikolajeff	809	810
100	Kangas (kanta)	—	—
1000	Ph. U. Strengberg & C.o	—	—
1000	Auran Sokeri	—	—
500	Hietalahden Sokeri	—	—
	Kulkulaitos osakkeita.		
500	Neptun	—	—
1000	S. H. O.	2700	2725
500	Helsingin Höyrylaiva	—	—
200	Raitiotie	—	—
100	Vaasa Pohjanm.	—	—
	Sekalaisia osakkeita.		
500	Hels. Makasiini	—	—
800	H:fors Pant	—	—
100	Hels. Pant	—	—
200	Etelä-Suomen Tel.	—	—
110	Agros	257	260

Kauppasuhteemme keskus- ja ympärysvaltoihin.

Keskusvaltojen kanssa ovat kauppasuhteet toistaiseksi kokonaan pysäyksissä. — Liittolaisvaltojen kanssa ne paranevat päivä päivältä.

Kauppa- ja teollisuuskomisioninin johtaja, insinööri Axel Solitander on antanut Uudelle Suomelle muutamia mielenkiintoisia tietoja eräistä paraikaa päiväjärjestyksessä olevista, kauppasuhteitamme muihin maihin koskevista asioista.

Keskusvaltojen kanssa ei Suomella nykyhetkellä ole kauppayhteyttä, mutta ympärysvaltain kanssa vilkastuvat suhteet vilkastumistaan.

Helsingissä toimivalle liittolaisten kauppakomisionille saapuu päivittäin keskimäärin 100 tuontilupa-anomusta. Tähän saakka on komisioni ratkaissut niitä noin 600. Yleensä on lupia myönnetty varsin auliisti. Tämä ei kuitenkaan tiedä sitä, että kaikki ne tavarat, joita luvat edellyttävät, saadaan lopullisesti maahan tuoduksi, sillä tämän jälkeen on vielä hankittava asianomaisissa maissa vientiluvat ja selviydyttävä muista vaikeuksista. Joka tapauksessa on kuitenkin odotettavissa huomattavaa tuontia Niistä tavaroista, joille on myönnetty tuontilupia, mainittakoon seuraavat:

Puuvillaa, josta jo aikaisemminkin on mainittu, saadaan Norjasta 4,500 paalia ja Amerikasta 8,000 paalia. Se tuleekin kipeään tarpeeseen, sillä puuvillatehtaamme ovat jo pitkän aikaa olleet joko kokonaan tai osittain seisauksissa.

Jo ennen sotaa tilattiin valtionrautateittemme tarpeiksi Amerikasta 20 veturia. Niistä ennätettiin kuitenkin saada maahan ennen sotaa ainoastaan 5 kappaletta. Nyt on saatu lupa Amerikaan jääneitten 15 veturin tuomiselle. Kuten tunnettua, vallitsee rautateillä kapinan jälkeen erittäin kova veturien puute, joka on pakottanut käyttämään nykyisiä veturreita vuorokaudet läpeensä toiminnassa.

Vuotia on saatu lupaan runsaat määrät, samoin nahkoja ja pohjanahkaa, josta on vallinnut kipeä puute.

Tupakan tuontia varten on annettu lupia yhteensä 1,000 tonnia käsittävän määrän tuomiselle. Äskettäin kerrottiin, että Itämainen paperossitehdasosakeyhtiö yksinään olisi saanut tuontiluvan. Nyttemmin ovat muutkin tupakkatehtaat saaneet niitä, toiset suoraa tuontia varten, toiset välittäjien kautta. Tupakka on Kreikassa, joten edelleen jää epämääräiseksi, milloin se sieltä kotiutuu.

Pellavansiemenkakut ja pellavansiemenet, joita edellisiä saadaan tuoda 3,000 tonnia ja jälkimäisiä 6,000 tonnia, saapuvat Etelä- ja Keski-Amerikasta, joten kestää pitemmän aikaa ennenkuin ne ovat täällä.

Kahvintuontilupia on haettu ja myönnetty erittäin runsaasti. Kaikkiaan on myönnetty lupia noin 100,000 säkin tuomiseen, mikä vastaa kokonaista puolen vuoden kulutusta säännöllisissä oloissamme.

Edelleen on saatu lupa tuoda maahan saippuaa noin 200 tonnia sekä raakakumia kumitehtaitten tarpeiksi. Samoin parkkiekstraktia noin 400 tonnia ja 50,000 säkille superfosfaattia, mikä saapuu Ruotsista.

Helsingissä on pitemmän aikaa vallinnut puutetta raitiotievaunuista. Lohdutuksena raitioteitä käyttävälle yleisölle voidaan nyt mainita, että Ruotsista on tulossa 42 vaunua.

Englannissa on suuret määrät kankaita, joita suomalaiset toiminimet ovat sieltä tilanneet. Osa niistä on jo saatu maahan, toinen osa on maksettuna odottanut tuontilupia. Niitä on nyt tulossa melkoisia määriä.

Kalastajat ovat kärsineet paljon siitä, ettei kalaverkkoja ole ollut saatavissa. Nyt on annettu lupia suurien määrien tuomiselle, arvoltaan noin 1 milj. mk, joten pahin puute niiden saavuttua varmasti poistuu.

Amerikasta saadaan myöskin teetä. Lähes 200,000 kiloa odottaa siellä maksettuna matkalle lähtöä.

Amerikalaista silavaa on tulossa 7,700 tonnia. Lähetys, jonka amerikalaiset silavatoiminimet ovat ottaneet yhdessä toimittaakseen, käsittää erilaisia lajeja ja on sen määrä lähteä Suomea kohti huomenna.

Vielä mainittakoon seuraavat tavaralajit: kuivatut hedelmät, joita tulee 15,000 laatikkoa, koneöljyt (5,000 tonnia), kivihiilet (yht. 12,000 tonnia) ja petrooli, jota pitäisi saada 3,500 tynnyriä.

Tulossa on myöskin valtion ostama 600 tonnin suuruinen voiteluöljymäärä, joka lähetetään Englannista ensi viikon alussa ja 200—300 tonnia margariinin valmistuksessa käytettävää öljyä.

Englannista on vielä ostettu toistakymmentätuhatta paria valmiita jalkineita, jotka tulevat verrattain halvaksi.

Ulkomailta.

Sanomia Saksasta.

Saksan kansalliskokous.

Venäläisten maksuvälineitten käyttö kielletty.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT.) Kansalliskokous hyväksyi kolmannessa lukemisessa lakiehdotuksen, jonka mukaan kielletään venäläisten maksuvälineiden käyttö muuten kuin valtakunnanpankin välityksellä.

Sosialisoimislaki hyväksytty.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT.) Kansalliskokous hyväksyi hallituksen lakiehdotuksen hiilitalouden säännöstelystä toisessa ja kolmannessa lukemisessa kaikilla äänillä riippumattomien ääniä vastaan. Samoin hyväksyttiin yleinen sosialisoimislaki kolmannessa lukemisessa kaikilla äänillä oikeiston ääniä vastaan.

Eichhorn aikoo ottaa osaa kansalliskokouksen istuntoihin!

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Eichhorn on Braunschweigista lähettänyt kansalliskokouksen puheenjohtajalle kirjelmän, jossa hän ilmoittaa aikovansa ottaa osaa kansalliskokouksen istuntoihin, jos puheenjohtaja takaa hänelle persoonallisen turvallisuuden.

Taistelut Lichtenbergistä.

Itä-Berlinin ja Lichtenbergin miehittäminen saatettu loppuun.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Itä-Berlinin ja sen yhteydessä Lichtenbergin miehittäminen hallituksen joukoilla on saatettu loppuun, jolloin on sattunut osittaisia vilkkaita pikkukahakoita. Useissa tapauksissa on todettu spartakistien harjoittaneen eläimellistä raakuutta. Suurissa tehdaslaitoksissa, jotka eivät ole taisteluallueella, ryhdytään töihin tiistaina.

Kuolleita vähempi kuin luultiin.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Berliner Zeitungin mukaan tavattiin Lichtenbergiä miehitettäessä suuri joukko kuolleiksi luultuja virkamiehiä poliisikeskusaseman rakennuksessa. Tähän asti on todettu, että mellakoissa sai surmansa 5—6 virkamiestä. Lichtenbergin postitalon vartiomiehistöstä on ammuttu 6—7 sotilasta ulkopuolella taistelun.

Asema Berlinissä.

Vain pienempiä yhteentörmäyksiä sattunut.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Localanzeiger kirjottaa:

Viime yö kului yleensä rauhallisesti. Pienempiä yhteentörmäyksiä sattui Neuköllnissä, Lichtenbergissä ja Oberschöneweidessä. Hallituksen joukot ehkäisivät kuitenkin kaikkialla suurempien levottomuuksien ja väenkokousten syntymisen. Tänään miehitetään Rummelsburg ja Köpenick. Toivotaan voitavan välttää suurempia sotatoimia, vaikkakin suuri joukko pakenevia spartakisteja on vetäytynyt näihin molempiin paikkoihin.

Aseiden luovutusta jatkuu edelleen. Tulos on tavattoman suuri ja nousee yli kaikkien odotusten. Eilispäivänä kokosi yksi ainoa divisiona yli 4,000 kivääriä sekä sitäpaitsi miinanheittäjiä, kuularuiskuja ja ampumatarpeita.

Ruumiiden korjaaminen vaikeata.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Berliner Zeitungin mukaan on spartakistien toimeenpanemissa mellakoissa surmansa saaneiden luku niin suuri, että ruumiiden korjaaminen tuottaa vaikeuksia. Hannoverstrassen ruumishuoneessa on 176 ruumista, joista 42 tuntematonta. Tähän ruumishuoneeseen ei mahdu enää enempää. Melkein yhtä paljon ruumiita on muutamissa sotilassairaaloissa, ja muissakin sairaaloissa on runsaasti ruumiita. Niinpä Friedricsheinin sairaalassa on 115 ruumista, Urban sairaalassa 30 ruumista j. n. e.

Liikenne kaupunkiradoilla alkanut.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Rautateiden hallitus on ilmottanut, että liikenne kaupunkiradoilla alkaa huomenna, samoin kaukoliikenne itään. Tavaraliikenne voidaan vasta muutaman päivän kuluttua saada säännölliseksi.

Saksalainen elintarvekomisioni.

Saapunut Brysseliin.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT) Saksalainen komissioni, jonka tarkotuksena on elintarpeiden kuljetuksen ja finanssisopimuksen järjestäminen, saapui t. k. 12 pnä Brysseliin. Mitään häiriöitä ei ole sattunut matkalla. Komissionille on myönnetty lupa sähköttää myös salamerkkikielellä sekä oikeus käyttää puhelinta ja myös sen jäsenille persoonallinen liikuntaoikeus.

Saksan edustus rauhankonferenssissa.

Hallitus Berliniin.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT.) Sanomalehtien tietojen mukaan on Weimarin kabinetti alottanut työt Saksan edustajain lähettämiseksi rauhankonferenssiin.

Hallitus tulee todennäköisesti muuttamaan Berliniin huomenna.

Saksalais-Itävallan kansalliskokous.

Istunnot alkaneet.

Kysymys Türolin ja saksalais-Itävallan suhteista.

Wien, maalisk. 13 pnä. (STT) Perustava kansalliskokous valitsi istuntonsa alussa puheenjohtajakseen suur-saksalaisen yhtymään kuuluvan tohtori Dinghoferin 115 äänellä annetuista 116 äänestä.

Keskustelua jatkettaessa esittivät Türolin ja Voralbergin kristillisten sosialistien edustajat näiden maiden vaatimat oikeudelliset takeet niiden suhteissa saksalais-Itävaltaan, jos tämä liittyy Saksaan. He selittivät, että tämä asia kuuluu itsenäisten valtiopäiväin tai kansanäänestyksen ratkaistavaksi kummassakin maassa. Türolin sosialidemokraattinen edustaja täydensi näitä oikeudellisia takeita, mutta selitti päinvastoin kuin kristilliset sosialistit kannattavansa ehdotonta liittymistä Saksalais-Itävallan valtioon. Me olemme Saksan valtakunnan puolella vaaran ja hädän hetkellä, me tuemme ehdottomasti Saksaa (viikasta suosiota sosialidemokraattien keskuudesta). — Türolin saksalais-vapaamielisen puolueen edustaja kannatti myös kaikkien saksalaisten valtioiden yhtymistä, kuitenkin liittovaltion pohjalla, jossa Türoli saattaa säilyttää omat erikoisoikeudet ja laitokset, jotka johtuvat sen historiallisesta menneisyydestä.

Saksalais-Itävallan ja tshekkoslovakkien suhteet katkenneet?

Wien, maalisk. 13 pnä. (STT.) Italehtien mukaan tulevat diplomaattiset suhteet saksalais-Itävallan ja tshekkiläis-slovakkilaisen tasavallan välillä katkeamaan. Lehdet lisäävät kuitenkin, etteivät ne ole voineet saada vahvistusta tähän tietoon.

Saksan urheiluelämäkin kansainvälisen valvonnan alle.

Tukholma, maalisk. 14 p. (STT) Svenska Dagbladin Parisin kirjeenvaihtaja sähköttää:

Luullaan, että saksalaiset koettavat antaa nuorille urheilijoilleen sotilaskoulutuksen lisätäkseen harjotettujen sotilaiden lukumäärän suuremmaksi kuin maa rauhansopimuksen mukaan saisi pitää. Tämän vuoksi tullaan Saksan urheiluseurat luultavasti saattamaan kansainvälisen valvonnan alaisiksi.

Viron tapahtumat.

Hallituksen täydentäminen.

Tallinna, 13. 3. Viron väliaikainen hallitus on kutsunut valistusministeriksi Tarton kauppakoulun johtajan Harald Laksbergin sekä kauppa- ja teollisuusministeriksi viran väliaikaisen hoitajan Aug. Jahnsonin. Molemmat kuuluvat kansanpuolueeseen.

Työ- ja huoltoministerin paikka jätetään perustavan kokouksen täytettäväksi.

Ehdotus Viron väliaikaiseksi hallitusmuodoksi.

Sitä laatimaan asetetaan komitea.

Tallinna, 13. 3. Viron hallitus on päättänyt asettaa eri puolueisiin kuuluvista lakimiehistä kokoonpannun komitean, jonka tehtäväksi jätetään väliaikaisen hallitusmuotoehdotuksen laatiminen siksi, kunnes perustava kokous on valmistanut Virolle uuden perustuslain. Saman komitean tehtäväksi jätetään myös uuden perustuslain pohjaehdotuksen laatiminen. Mainitun komitean muodostaminen jätetään maapäivien esimiehen tehtäväksi.

Samalla katsoi hallitus tarpeelliseksi muodostaa eri puolueiden edustajista maanviljelysministerin johdolla työskentelevan komitean, jonka tehtävänä tulee olemaan agraarikysymystä koskevien ainesten kerääminen ja maareformien vaatiman uuden virkakoneiston suunnitteleminen.

Slesvigin kysymys.

Tanskan ja Slesvigin edustajat saapuneet Lontooseen neuvottelemaan kysymyksestä.

Lontoo, maalisk. 14 pnä. (STT.) Tanskan parlamentaarinen lähetystö ja Slesvigin edustajat saapuivat Lontooseen eilen Parisista keskustelemaan ulkoasiainministeriössä Slesvigin kysymyksestä. Lähetystö viipyy täällä t. k. 18 päivään.

Norjan merikalastus.

Kristiania maalisk. 12 p. (STT) Paraillaan perustetaan Norjassa uutta suurta osakeyhtiötä merikalastuksen harjottamista varten. Yhtiön osakepääoma on 7 milj. kruunua ja tulee se vuokraamaan 10 uudenaikaista kalastajalaivaa.

Saksan pohjoisraja.

Tukholma, maalisk. 14 pnä. (STT.) Stockholms Dagbladille ilmotetaan Parisista:

Oletetaan kysymyksen Saksan pohjoisrajasta tulevan ratkaistuksi lähipäivinä. Koska kysymys Kielin kanavan kansainvälistyttämisestä on kohdannut vastustusta monelta taholta, harkitaan uuden itsenäisen Hofsteinin perustamista kokonaan erillään Saksasta, ja tälle annettaisiin käyttöoikeus Kielin kanavaan, joka täten tulee vapaaksi maailmankaupalle.

Helgoland siirtyy uudelleen Englannille rauhan turvaamiseksi merellä ja Saksan merivallan uudistumisen ehkäisemiseksi.

Bolshevikit hyökkäyksaikeissa Itä-Preussiin.

Berlini, maalisk. 13 pnä. (STT.) Sanomalehdistö suhtautuu vakavalla huolestumisella itärintamalta saapuviin, näennäisesti suotuisiin sotatietoihin. Huomautetaan, että on ryhtyttävä ankaraan vastarintaan bolshevikien odotettavissa olevia hyökkäyksiä vastaan.

Vorwärts viittaa sota-asiain tuntijain arveluihin, että punainen armeija jo muutaman viikon kuluttua ryhtyy valmistuksiin hyökätäkseen Itä-Preussin rajan yli. Sen pakottaa tähän nälkä. Se toivoo näet Itä-Preussista saavansa elintarpeita, joita vailla se tällä hetkellä on.

Myös muiden puolueiden sanomalehdet tehostavat nimenomaan sitä seikkaa, että bolshevismivaaraan ei voida milloinkaan suhtautua liian vakavasti. Bolshevikiarmeijan sisäinen tila on nykyään parempi kuin milloinkaan. Sotilaskuri on hyvä, erinomainen. Toisaalta taas on saksalaisten joukkojen vastustuskyky spartakistien vehkeistä suuresti heikontunut.

Wilsonin matkat.

Brest, maalisk. 13 pnä. (STT.) Presidentti Wilson saapui tänne tänään klo 8 illalla.

Tuberkuloosin vastustaminen Skandinavian maissa.

Yhteinen neuvottelukokous Tukholmassa.

Suomea edustaa päätirehtööri Siewers.

Tukholma, maalisk. 13 pnä. (STT) Ruotsin kansallisen tuberkuloosinvastustamisyhdistyksen kutsusta kokoontuvat t. k. 15 pnä Tukholmaan muiden Skandinavian maiden tuberkuloosinvastustamisyhdistysten edustajat pohtimaan kysymystä kansainvälisen yhteistyön uudestaan alottamisesta mainituilla alalla skandinavisen konferenssin kokoonkutsumisella mikäli mahdollista jo ensi kesänä. Tanskan kansallisen tuberkuloosinvastustamisyhdistyksen edustajina saapuvat johtaja Ch. Jensen ja kansallisyhdistyksen sihteeri, tohtori J. Ostenfeld. Suomen kansallisyhdistys lähettää päätirehtööri R. Sieversin ja Norjan kansallisyhdistys sihteerinsä, tohtori B. Overlandin. Ruotsin tuberkuloosinvastustamisyhdistyksen puolesta ottavat alustaviin käsittelyihin osaa päätirehtööri Bohre ja kansallisyhdistyksen rahastonhoitaja, insinööri Nordenfelt ja sen sihteeri, tohtori Leander, jonka jälkeen hallituksen toimeenpaneva valiokunta valtakunnanmarski Prinzskiöldin puheenjohdolla ryhtyy edelleen käsittelemään kysymystä.

Tanskan ministeripula.

Edelleen ratkaisematta.

Kööpenhaminа, maalisk. 13 pnä. (STT) Neuvottelut eri puolueiden johtajain kanssa Tanskan ministeripulan johdosta johtivat tänään uuteen vaiheeseen.

Puoluejohtajat kokoontuivat klo 1 kokoukseen ja näytti tällöin yleinen mielipide taipuvaiselta pitämään kahta ennen esitettyä muutosehdotusta kokonaan rauenneena.

Vasemmiston taholta esitettiin tämän jälkeen ehdotus uudeksi kokoomushallitukseksi tai jonkunlaiseksi valvontaministeriöksi, jollaisia on ennen ollut toisessa muodossa.

Tämän jälkeen hajaantui kokous ja ryhdyttiin erikoisneuvotteluihin, jolloin hallituspuolueet kokoontuivat yhdessä sekä vasemmistolaiset ja vanhoilliset kumpikin erikseen.

Edelliset ehdotusten tekijät Jörgen Pedersen ja Herman Trier neuvottelivat tämän jälkeen pääministeri Zahlen kanssa jättäen samalla selostuksen vasemmiston ehdotuksesta, jolla tarkotti kahden kummankin vastustuspuolueen edustajan ottamista nykyiseen hallitukseen tai sellaisen sekaministeristön muodostamista, jossa kansankäräjäin enemmistö saa edustajapaikkoja.

Erikoisneuvottelujen jälkeen kokoontuivat puolueiden puheenjohtajat uudestaan, jolloin ei kuitenkaan saavutettu mitään lopullista tulosta. Uusi kokous pidetään huomenna. Tilanne on edelleenkin yhtä sekava.

Ruotsin osanotto Pariisin neuvotteluihin.

Tukholma, maalisk. 14 p. (STT) Stockholms Dagblad on saanut tietää, että Ruotsin hallitus on saanut kutsun epävirallisiin konferenssiin Pariisissa t.k. 20 pnä ja tekee paraillaan valmistuksia Ruotsin osanottoa varten näihin epävirallisiin neuvotteluihin.

Puolalaiset nousevat maihin Danzigissa.

Danzig, maalisk. 13 pnä. (STT.) Danziger Zeitungin mukaan saapui tänne aikaisin tänä aamuna Warsovasta ranskalais-puolalainen upseerikomissioni valmistelemaan puolalaisten joukkojen maihinnousua Danzigissa.

Englannin armeijan uusi ylipäällikkö.

Sotamarsalkka Haig

Lontoo, maalisk. 13 pnä. (STT.) Sotamarsalkka Haig on nimitetty Englannissa olevain sotavoimain ylipäälliköksi kenraali sir William Robertsonin jälkeen, joka on nimitetty Rheinin armeijan ylipäälliköksi.

Tunneli Englannin kanaalin alitse.

Aije herättänyt suurta mielenkiintoa Englannissa ja Ranskassa.

Lontoo, maalisk. 11 pnä. (STT) Bonar Lawin t. k. 10 pnä tekemä ilmotus, että Englannin ja Ranskan hallitukset ovat harkinneet kysymystä tunnelin rakentamisesta Englannin kanaalin alitse, on herättänyt suurta mielenkiintoa. Englannin sanomalehdistö tervehtii aatetta sanoen, että entiset sotilaalliset esteet ovat nyt poistetut ilmailun kehityksen kautta ja että tunnelilla tulee olemaan tavattoman suuri sotilaallinen, kaupallinen ja yhteiskunnallinen merkitys.

Sir Francis Fox, Simplontunnelin rakentaja kuvaa tunnelisuunnitelmaa seuraavasti:

Kanavan täytyy olla vähintäin 100 jalkaa merenpohjan alla, joka syvimmässä kohdassaan on 160—180 jalan syvyydessä. Luultavasti rakennetaan 2 putkea, kuten Simplontunnelissakin. Kummankin putken halkaisija on noin 18 jalkaa. Rautaputkien pituus tulisi olemaan 31 mailia.

Bolshevikipesä löydetty New-Yorkissa.

New-York, maalisk. 13 pnä. (STT) New-Yorkin poliisi toimitti aikaisin tänä aamuna kotitarkastuksen East Siden rantarakennuksessa vangiten 198 miestä ja 2 naista. Rakennuksen kerrotaan olleen venäläisten talonpoikain ja amerikalaisten työläisten liiton hallussa. Siellä otettiin takavarikkoon joukko kirjallisuutta m.m. venäjänkielisiä kirjoja, joissa kehotetaan kukistamaan Amerikan hallitus. — Äskettäin vangittiin eräs nainen ja tuomittiin vakoilusta 15 vuodeksi vankeuteen, mutta vapautettiin toistaiseksi valitusajan loppuun.

Tuleva kauppavaihto Itä-Europan kanssa.

Moskovan saksalais-amerikkalaisen kauppakamarin puheenjohtajan lausunto.

Tavarankuljetus toimitettava Amerikan kauppalaivastolla, eikä enää Saksan, kuten ennen sotaa.

Kristiania, maalisk. 12 p. (STT) »Tidens Tegnin« kirjeenvaihtaja on keskustellut Moskovassa olevan saksalais-amerikkalaisen kauppakamarin puheenjohtajan Gehrin kanssa tulevasta kauppavaihdosta Itä-Euroopan kanssa.

Hra Gehr lausui m. m. seuraavaa:

Jo viime vuoden marraskuussa jätin Amerikan lähettiläälle Kristianiassa kirjallisen ehdotuksen, jossa olen esittänyt pääpiirteet Amerikan kaupaille Venäjän kanssa käyttämällä tukikohtana jotakin norjalaista satamaa. Minulla on syytä uskoa, että Amerikn hallitus nyt pohtii tätä ehdotusta. Venäjä tulee tarvitsemaan tavattomat määrät kaikkia teollisuustuotteita, osaksi myöskin raaka-aineita. Ei ole ajateltavissa, että Amerika edelleen tulee sallimaan Saksan toimia tässä kaupassa välittäjänä, kuten ennen sotaa. Olen ajatellut ehdottaa erikoisen komissionin asettamista Amerikan-Itäeuroopan kaupan uudestaan järjestämiseksi. Minun mielipiteeni mukaan olisi tavarankuljetus etupäässä toimitettava Amerikan omalla kauppalaivastolla, käyttämällä kuitenkin apuna jonkun Skandinavian maan kauppalaivastoa. Tällöin olisi ensi kädessä tehtävä sopimus suurimpain laivalinjain varustajain kanssa yhteistyöstä ja vapaasataman perustamisesta Norjaan, esim. Kristiansandiin tai Kristianiaan. Näille norjalaisille laivalinjoille luovuttaisi Amerika sitten kaikkien amerikaaisten tavarain edelleen kuljettamisen Itämeren satamiin. Amerikalle on vapaasatamakysymys mitä tärkein. Me tarvitsemme jossakin Skandinaviassa tilavan vapaasataman, josta voidaan muodosta keskityskohta Amerikasta lähetettäville tavaroille. Myös Venäjälle on perustettava nykyaikaisia tilavia vapaasatamia sekä Itämeren että Mustanmeren rannalle ja näiden on oltava yhteydessä Norjassa olevan keskitys- ja jakelusataman kanssa. Ehdotuksessani olen erikoisesti painostettava, että Norjalle on annettava tässä kysymyksessä etusija Ruotsin ja Tanskan edellä. Ruotsalaiset satamat ovat Kristiansendia huonommat. Köpenhaminalla tulee edelleen olemaan käytännöllinen merkitys vapaasatamana, mutta Amerikan kaupan jakelusataman täytyy olla Norjassa m. m. siksi, että Köpenhamina on liian lähellä Saksaa. Edelleen on otettava huomioon ne suuret palvelukset, jotka Norja sodan aikana on tehnyt liittolaisille asettamalla suuressa määrin tonnistoa näiden käytettäväksi, ja tätä yhteistyötä on nyt jatkettava Venäjän kauppaa järjestettäessä.

Taistelut Venäjällä.

Bolshevikit kärsineet suuria tappioita.

Lontoo, maalisk. 13 pnä. (STT) Reuter on saanut tietää, että Pohjois-Venäjällä yhä edelleen on jatkunut taistelu pienemmillä keskeytyksillä.

Wagan rintamalla raukesivat vihollisen hyökkäykset t.k. 6 pnä. Vihollinen kärsi suuren tappion ja menetti paljon sekä miehiä että sotatarpeita. Kerrotaan viholliselta olevan ankaran puutteen elintarpeista.

Muurmanin rintamalla peräytyivät viholliset etelään päin.

Ukrainassa on 3,000 galitsialaista helmikuun 21 päivän jälkeen työntänyt bolshevikeja taaksepäin Samya kohti.

Useita kyliä puhdistettu bolshevikeistä.

Jekaterinodar, helmik. 28 pnä. (STT) Kubanin vapaaehtoinen ratsuväki, joka toimii Donin itärannalla Tsaritsynin eteläpuolella, on siellä puhdistanut useita kyliä bolshevikijoukoista. Donin kasakat näyttävät Kubanin vapaaehtoisten vaikutuksen alaisina aikovan kokoontua. Muutamia menestyksellisiä pienempiä kahakoita on sattunut, m.m. Paivavanowkassa Luganskin eteläpuolella, missä vallattiin panssarijuna, 4 tykkiä sekä monta konekivääriä.

Tuhoisa tulipalo Norjassa.

Kristiania, maalisk. 13 p. (STT) Woksenkollenin tulipalosta ilmotetaan, että sanatorio oli onnettomuuden sattuessa täynnä vieraita, joiden luku nousi 130—140. Palvelusväki mukaan luettuna oleskeli sanatoriossa noin 200 henkilöä. Kaikkien onnistui pelastautua. Joukko arvoesineitä on hukkunut, samoin sanatorion koko sisustus. — Woksenkollenin omistaa osakeyhtiö, jonka puheenjohtajana on asianajaja H. Krag. Tulen luullaan saaneen alkunsa lyhytsulusta. Puolentoista tunnin kuluttua tulipalon alusta oli koko rakennusryhmä raunioina.

Kristiania, maalisk. 13 p. (STT) Woksenkollenin tulipalo kohtasi sangen kosmopoliittista seuraa. Siellä asui joukko ulkomaalaisia, etupäässä venäläisiä pakolaisia ja täkäläisten lähetystöjen jäseniä, jotka eivät olleet voineet saada asuntoa kaupungista, m.m. Englannin lähetystön jäsen Buller. Osa vieraita oli makuulla, kun tulipalo puhkesi. Useilla ulkomaalaisilla oli mukanaan kallisarvoisia koristeita, jotka heidän oli onnistunut viedä mukanaan paetessaan Venäjältä ja jotka olivat ainoat, joiden nojalla he saattoivat elää. Nämä joutuivat hukkaan tulipalossa ja monet ulkomaalaisista ovat nyt ilman elämisen mahdollisuuksia. Eräs norjalainen nainen kadotti koristuksia 400,000 kruunun arvosta. Osa vieraista on asettunut toisiin hotelleihin asumaan, osa majailee laivoilla satamassa. — Hotelli rakennetaan uudestaan niin pian kuin mahdollista.

Urheilu.

Kilpailu Helsingin Luistinklubi—Tampereen Pyrintöpokaalista.

Jännityksellä odotetut luistinkilpailut alkavat tänään. Ennusteleminen tavallisesti epäonnistuu, mutta jos kaikki ajateltavissa olevat edellytykset kilpailupäivinä vallitsevat: mestarimme kunto, hyvä jää ja tuuleton ilma, niin Suomen ennätys 500 m. matkalla (46.2) tulee tuntuvasti alenemaan. On otettava huomioon, että Tuomaisen tulos Kristianiassa saavutettiin tosin maaradalla ja kevyessä ilmassa, mutta kohtalaisen kovassa tuulessa. Ennätyksien alentamisesta muilla matkoilla ei voi antaa mitään takeita, mutta että tulokset tulevat läheltä hipasemaan rajaanvoja on sangen todennäköistä.

Mitenkä pokaalin käy, voidaan ennakolta tehdä todennäköisyyslaskelmia, joissa on otettava huomioon toisaalta Tampereen Pyrinnön Tuomaisen ehdoton etevämmyys ja Ravanderin ja Valkotalon kunnioitettava kestävyys, toisaalta Helsingin Luistinklubin edustajien sprinterijoukko sekä Skutnabbin ja Bergströmin suuri kykeneväisyys pitkillä matkoilla. Ei voitane kieltää, että Helsingin Luistinklubilla on suuret mahdollisuudet. Se siitä.

Kyseessä oleva kiertopalkinto, erittäin aistikas hopeamaljakko, on, yhdessä mestarimme A. Tuo-

maisen Skandinavian-matkallaan korjaaman sadon keskellä, nähtävänä Lyytikäisen kirjakaupan näyteikkunassa. Kokoelmasta puuttuvat kuitenkin kultainen mestaruusmitali ja kuuluisa 60,000 markan arvoinen Frognerin hopeinen, jalokivin koristettu maljakko.

Kilpailut alkavat lauantaina klo 4, jolloin luistellaan 500 ja 10,000 m. matkat, sekä sunnuntaina klo 12, jolloin suoritetaan jäälläolevat matkat 1500 ja 5,000 m.

*

Päättäjäistanssiaiset ovat Hämeenpohjalla sunnuntaina alkaen klo ½9 illalla.

Suuret hiihtokilpailut Haaparannassa.

Matti Koskenkorva kunnostautunut.

Viime sunnuntaina oli Haaparannassa suuret hiihtokilpailut, joihin otti osaa myös suomalaisia hiihtäjiä. 60 km. matkalla kohtasivat toisensa Matti Koskenkorva ja ruotsalainen suurhiihtäjä Henning Isaksson, joka tänä talvena on harjoittanut pitkät ajat Norjassa ja ottanut menestyksellä osaa moniin kilpailuihin. Mutta Mattimme voitti ruotsalaisen mestarin! Koskenkorvan aika oli 4 t. 29 min. 50 sek. Isaksson käytti 4,32,49 t.

30 km. matkalla voitti Alatalo, ajalla 2,10,16 t. Ruotsalainen Frans Isaksson käytti 2,14.30 t. Tapani Niku oli myös mukana, mutta lopetti.

Elli Pikkuniemi voitti jälleen naisten kilpailussa ajalla 42,43,2 min. Ruotsalainen Engström toinen ja suomal. Isto kolmas.

Yleisöltä.

Tampereen valloitukseen osaa ottaneet suojeluskunnat

kutsutaan täten osaa ottamaan siihen muistojuhlaan, joka vietetään ensi huhtikuun 4, 5 ja 6 päivinä Tampereella. Majoitusvaikeuksien vuoksi pyydetään kutakin suojeluskuntaa lähettämään vain korkeintaan yhden joukkueen. Saapuvain olisi mukaansa otettava välttämättömät makuuvaatteet ja eväät. Tiedot saapuvien sekä upseerien että miehistön luvusta pyydetää lähettämään ensi tilassa, viimeistään ennen t. k. 28 pää osoitteella Suojeluskunnan kanslia, Tampere. Erikseen on myös mainittava, aikovatko edustajat ottaa osaa pidettäviin manövereihin, sillä näiden on saavuttava Tampereelle huhtikuun 4 pnä, muiden 5 pnä. Tarkemmat tiedot lähetetään myöhemmin.

Kunnioittaen:

Tampereen Suojeluskunta.

Pyydetään kaikkia Pohjanmaan, Jyväskylän, Turun, ja Uudenkaupungin lehtiä ottamaan ylläoleva palstoilleen.

Oikeusministerille!

Oletteko huomannut, millainen lehti täkäläinen „Kansan Sana" on? Jos sen olette tehneet, niin miksi ette ole ryhtyneet sellaisen bolshevikilehden suhteen sellaisiin toimenpiteisiin, että siinä esiintyvä valtiollemme vaarallinen kiihotus loppuu? Ettekö älyä, että sellainen lehti vie mieliä hitaasti, mutta varmasti bolshevistiseen kiehumapisteeseen ja uusi kapina on edessä? Syy silloin ei ole niin paljon „Kansan Sanan" kuin Teidän! Vai kuvittelietteko „Kansan Sanan" ajavan köyhälistön ja työväen etuja? Vai oletteko aivan vailla tarpeellisia lainpykälä pontevammin toimiaksenne? Vai pelkäättekö jotain? Suojeluskuntia kehotetaan kehottamasta päästyäänkin oleemaan laillisen hallituksemme tukena ja tietysti sen teemmekin, mutta me taasen vuorostamme odotamme, että meillä on sellainen oikeusministeri, joka tahtoo ja kykenee tuollaisen pahasuisen lehden (ja muidenkin sellaisten) suut tukkimaan, elleivät osaa ihmisiksi esiintyä. Sellaisen summittaisen parjauksen tulva, jota „Kansan Sana" harjoittaa ja sellaisen valtiollemme vihamielisen kirjoitustyylin täytyy loppua.

Omasta alotteestani kirjotin tämän. Pirkkalan Pispalassa 14 p. maaliskuuta 1919.

Alarik Gummerus.

Pyydän Uuden Suomen ja Helsingin Sanomain tämän palstoillensa ottamaan.

Oikeusasioita.

Vangittu bolshevikiasiamies.

Joku päivä sitten vangitsi etsiväpoliisi osuusliike Voiman Epilän sivukonttorin johtajan syytettynä suhteista bolshevikien kanssa.

Mies, jonka nimi on Axel Aarni, ei liene kuitenkaan vielä pitkää aikaa ollut tilaisuudessa harjoittaa maanalaista toimintaansa.

T. A:blad, josta tiedon olemme lainanneet, ilmoittaa lisäksi, että pidättäminen tapahtui Viipurin etsivän poliisin kehoituksesta, koska Viipurissa oli saatu tietää, että hän oli ollut yhteydessä bolshevikien kanssa.

Raastuvasta.

Tampereen raastuvanoikeus on tuominnut irtolaiset J. K. Salon ja Hj. Brandellin, edellisen, joka valtiorikosoikeudessa on tuomittu ehdolliseen kuritushuonerangaistukseen, yht. 5 vuodeksi 2 kk. sekä jälkimäisen 1 vuodeksi kuritushuoneeseen. Kuten tunnettua, olivat tuomitut ryöstäneet osuusliike Voiman juoksupojalta 5,575 mk.

Toiskertaisesta törkeästä varkaudesta on raastuvanoikeus tuominnut Y. Lindqvistin 1 v. 4 kuukaudeksi sekä A. Ikosen 6 kuukaudeksi kuritushuoneeseen. Viimemainittu saa sitäpaitsi kärsiä valtiorikosoikeuden tuomitseman 3 vuoden ehdonalaisen kuritushuonerangaistuksen, jotenka siis hänen tuomionsa yhteensä tekee 3 vuotta 4 kuukautta.

Törkeätä eläinrääkkäyslä

joku aika takaperin kun lohkotilallisenpoika Eetu Nieminen Pälkäneen pitäjän Luikalan kylästä oli halkoajossa Sappeen kylässsä ja kun hänen hevosensa ei jaksanut vetää kuormaa otti Nieminen kepin, jolla hakkasi hevosta, mutta kun siitä ei ollut apua otti Nieminen halon, jolla iski hevosta päähän niin, että hevonen kaatui ja veri tuli ulos suusta ja sieraimista. Hevonen kuoli parin kolmen päivän perästä, vaikka ei tuo ihmispeto sitä lopettanut paikalle saapuneiden kehoituksista huolimatta.

— Varkaus Pälkäneellä. Viime maanantaina t. k. 10 päivänä varastettiin Kostian ouusmeijerin konehuoneessa neiti Aino Lindellin, kotoisin Tampereelta, palttoon taskusta rahapussi sisältäen vähän yli 150 markkaa. Varkaus on tiettävästi pikkupoikain työtä, joita maleksii meijerin ja myllyn pihalla ja sisällä. Poliisi tutkii asiaa.

— *Viljanvarkaat murhanneet talon vanhan isännän.* Viime sunnuntain vastaisena yönä tapahtui Jääsken Laitilassa Kiiverin talossa kamala verityö. Talon vanha isäntä Tuomas Kiiveri löydettiin nimittäin väkissä hengin pihamaalta makaamasta.

Kun taloa tarkastettiin lähemmin, huomattiin, että vilja-aittaan oli murtauduttu ja sieltä vietty 4½ hehtol. kauroja. Ruokatavaroita oli niinikään varastettu. Rosvot olivat liikkuneet hevosella ja paenneet Hirslammille päin.

Kaamean kuoleman saanut Tuomas Kiiveri oli 80 vuoden vanha. Missä olosuhteissa rosvot hänen kimppuunsa ovat käyneet, ei myöskään vielä selvinnyt.

Rahakurssi.

Suomen Pankki, maalisk. 14 p:nä 1919.

	Myyntikurssi.	Ostokurssi
	Mk.	Mk.
Pietari a v	—:—	—:—
Lontoo a v	48:—	—:—
3 kk	—:—	—:—
Pariisi a v	184:—	—:—
3 kk.	—:—	—:—
Saksa a v	103:—	—:—
3 kk.	—:—	—:—
Amsterdam a v	413 —	—:—
Basel	208:—	—:—
Wien	48:—	—:—
Tukholma a v	282:—	—:—
Kristiania a v	271:—	—:—
Kööpenhamina a v	261:—	—:—

Tamp. Ev. Luth. seurakunnan Jumalanpalvelukset ja Hartaushetket.

2:na Paastosunnuntaina 16/3 19.

Aleksanterin kirkossa:

Päiväsaarnat: klo 9 ap. past. Valtasaari. Klo 12 p. past. Seppälä.
Iltasaarna klo 6 ip. past. Pätiälä.
Rippisaarna lauvantaina klo 7 ip. ja H. P. ehtoollinen sunnuntaina klo 9 jumalanpalveluksessa.

Vanhassa kirkossa:

Ruotsalainen päiväsaarna klo 12 p. past. Holmström.
Ruotsalainen rippisaarna lauvantaina klo 7 ip. ja H. P. Ehtoollinen sunnuntaina klo 12 p.
Raamatunselitys keskiviikkona klo 7 ip. past. Holmström.

Johanneksen kirkossa:

Päiväsaarnat: klo 9 ap. past. Seppälä. Klo 12 past. Valtasaari.
Iltasaarna klo ½5 ip. past. Pätiälä.
Kolehdit tulevat Kaupunkilähetykselle.

Luterilaisessa rukoushuoneessa:

Sunnuntaina klo 6 ip. vapaa-iltama; puhuvat rov. Sandberg ja past. Valtasaari.

Hatanpään kansakoululla:

Klo 1 p. jumalanpalvelus past. Jokipii.

Pispalan rukoushuoneessa:

Klo 12 p. jumalanpalvelus past. Vellroos.

Kokouksia

T.S. tj. 45 mm.

Suomen Kenkä- ja Nahkatehdas Osakeyhtiön tehtaitten työväen sairas- ja hautausapurahaston vuosikokous

pidetään 27 pnä maalisk. klo 7 ill. pienten lasten koululla.

6242 **Johtokunta.**

T.S. tj. 50 mm.

Oriveden Osuusliikkeen r.l.

sääntöjen määräämä

Kevätkokous

pidetään sunnuntaina t. k. 23 p. liikkeen konttorissa klo ½ 1 päivällä, jossa käsitellään sääntöjen 26 §:ssä mainitut ja hallituksen ehdottamat asiat.

Orivesi 14. 3. 19.

6265 **Hallitus.**

TS. tj. 50 mm.

Kurun Turvepehku-Osuuskunnan

yleinen kokous pidetään huhtikuun 5:nä päivänä 1919 Kurussa Keihäsjärven Saarijärvellä klo 12 päivällä, jossa käsitellään Osuuskunnan purkamisesta tai liikkeen edelleen jatkamisesta y.m. mahdollisesti esiintulevista seikoista.

6228 **Hallinto.**

Mäntän Työläisten Kauppa-Osakeyhtiön osakkaat

kutsutaan täten varsinaiseen yhtiökokoukseen joka pidetään sunnuntaina 30 pnä Maaliskuuta. 1919, klo 1 päivälä, Mäntän Työväen taloila, jossa keskustellaan ja päätetään sääntöjen 29 §:ssä mainitusta asioista, päätetään lopullisesti sääntöjen muutosehdotuksen hyväksymisestä, sekä keskustellaan ja päätetään muistakin mahdollisesti esille tulevista kauppaa koskevista asioista.

Mäntässä 7 pnä maaliskuuta 1919.

6065 **Johtokunta.**

Ilmoitus.

Oriveden Osuusmeijeri-Osuuskunnan sääntöjen määräämä **kevätkokous** pidetään meijerillä keskiviikkona maalisk. 19 pnä 1919 klo 11 ap. Käsitellään ja päätetään sääntöjen 22 §:a määräämistä asioista.

Orivesi 12/3 19.

6233 **Hallitus.**

Uusi-Höyrylaiva-Osakeyhtiö Längelmäen

sääntöjen määräämä varsinainen yhtiökokous pidetään Längelmäellä Vinkiäin Alasella maanantaina tämän maaliskuun 31 päivänä alkaen kello 10:ltä aamupäivällä, jolloin käsitellään:

1:si. yhtiön sääntöjen 14 §:ssä mainitut asiat.

2 si. Keskustellaan ja päätetään yhtiön omistaman „Längelmäki I" laivan myymisestä tai vuokraamisesta.

3:si. Keskustellaan ja päätetään laivasiltain rakentamisesta ja kuntoon laittamisesta sekä muistakin mahdollisesti esille tulevista asioista.

Längelmäellä 12 pnä Maalisk. 1919.

Hallituksen puolesta:

Otto Alanen. Toimitusjohtaja.

Huutokauppoja

Maatilan vuokraus ja **irtaimiston huutokauppa.**

Tiistaina kuluvan maaliskuun 18 p. tarjotaan vuokralle 5 vuoden ajaksi hyvässä viljelyskunnossa oleva, Pälkäneen pitäjän Harhalan kylässä sijaitseva Niikilän perintötila N:o 2, veroltaan ⅓ manttaalia. Vuokraus toimitetaan sanotulla tilalla klo 10 ap. ja pidätetään tunnin mietintöaika tehtyjen tarjouksien hyväksymistä vai hylkäämistä varten, sekä vaaditaan luotettava takaus vuokraehtojen täyttämisestä. Samana päivänä heti tämän jälkeen, ja seuraavana eli 19 pnä, huolimatta siitä tuleeko tila vuokratuksi vai ei, myydään julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla tilan koko irtaimisto, paitsi ei viljaa, kuten 2 täysikasvuista hevosta, 1 varsahevonen, 8 lypsävää lehmää, 1 mullikka, 1 vasikka, 10 lammasta, sikoja ja kanoja, karjan rehua, pelto-, ajo- ja työkaluja m.m. niittokone ja puintikone ynnä viskuri, huonekaluja, liina-, makuu- ja pitovaatteita sekä talouskaluja y. m. (Karja ja hevoset myydään 19 pnä alkaen klo 10 ap. ja samana päivänä myöskin eläimen ruoka. Karjan huutajalta vaaditaan asiannmukainen ostolupatodistus. Huudot ovat paikalla maksettavat. Lähempiä tietoja antaa allekirjoittanut pesän holhooja.

Pälkäneellä maalisk. 1 p. 1919.

5422 *Kalle Leipälä...*

Vapaaehtoisella huutokaupalla

keskiviikkona t. k. 26 p. kello 10 ap. myydään kaunilla paikalla järven rannalla 3:lla tulisijalla varustettu **Huvila** paikkakunnalta poismuuton tähden, y. m. irtaista omaisuutta kuten kivityökaluja, joista huudot paikalla maksettavat. Suoniemen Sarkolassa.

6177 **Hilja Tammelin.**

Tuorstaina 27 ja perjantaina 28 päivänä kuluvaa maalisk. myydään

Vapaaehtoisella huutokaupalla

Sahalahden pitäjän Pakkalan kylän Eskolassa talon pidolta luopumisen tähden, koko talon irtaimisto: 3 hyvää ajohevosta, 2 kpl. 2:den vuoden vanhoja varsoja, kaikki kantakirjaoriitten jälkeläisiä, 8 lypsävää lehmää, 2 kpl. mullikoita, 11 kpl. lampaita, yksi sika, 2 kpl. vasikoita, pelto- ja ajokaluja ja kaikkia talossa tarvittavia työkaluja. Huudot ovat heti paikalla maksettavat. Ulkolaisilla huutajilla tarvitsee olla Elintarvelautakunnan lupa eläinten pois kuljetusta varten. Eläimet myydään perjantaina 28 päivänä.

6156 **Kalle Kivistö.**

Vapaaehtoisella huutokaupalla

maanantaina tämän maaliskuun 24 pnä klo 12 päivällä vuokrataan tai myydään Suomalaiseksi nimitetty vesimylly Tarimaan koskessa Vesilahdella silloin lähemmin määrätyillä ehdoilla joko kokonaan tai huoneet erikseen. Kaikkia myllyn osakkaita pyydetään saapumaan paikalle tuntia aikaisemmin keskustelemaan ja päättämään asiasta.

Vesilahti 3 p. maalisk. 1919.

Paavo Joh. Ag. Bergius.
Pyydetty toimitusmies. 6146

Huutokauppa.

Vapaaehtoisella huutokaupalla, joka pidetään Tottijärvellä, Pajulahden kylässä edesmenneen seppä Ruudolf Branderin asunnossa 31 pnä maalisk. 1919 klo 10 ap. myydään hyvät asuinrakennukset ulkohuoneineen, paja, sekä kaikki sepäntyöhön tarvittavat työkalut, sekä kaikenlaista irtainta omaisuutta, myöskin noin 20 kpl. hyvin hoidettua omenapuuta. Huudot on paikalla maksettavat.

Tottijärvi, maalisk. 13 pnä 1919.

6149 **Perilliset.**

T.S.

Asuin- ja ulkohuoneiden huutokauppa.

Messukylän Takahuhdissa myydään maalisk. 26 pnä alk. klo 12 päiv. **J. Heiniön** jälkeen jäänyttä omaisuutta m. m. vuokramaalla olevat asuinhuoneet, joissa on 8 huonetta sekä tarpeelliset ulkohuoneet, sauna, navetta y. m. sekä vaatteita ja kaikenlaisia talouskaluja. Huudot ovat paikalla maksettavat.

Perunkirjoitus pidetään samassa paikassa ennen huutokaupan toimittamista. Kaikkien joilla on selvittämättömiä asioita on ne siksi ilmoitettavat.

6146 **Perikunta.**

Myytävänä

Kivihiiliä

ei nykyään saa mutta hyviä havupuun hiiliä saa kun lähettää hintatarjouksen vaunuun lastattuna Kauttuan asemalla osoitteella Lauri Kaipio, Laitila. Tehdään sopimus toimitettavaksi hiiliä suurempi määrä.

6234 **Lauri Kaipio.**

TS. 15, 18. 3. tj. 40 mm.

Suuremman määrän

Rukiin ja kesäviljan - **oikia** myy päivän rajahintoihin

KESKUSOSUUSLIIKE HANKKIJA r.l.
TAMPEREEN KONTTORI.

6201

Ei ole vielä varmaa, saadaanko

Superfosfaattia

tänä vuonna, mutta

Kalkkimerkeliä

voimme vielä toimittaa noin 100 vaunulastia.

Tämä apulanta sopii mainiosti kaikkiin maalaatuihin ja on erikoisen tehokasta palkokasviviljelyksillä, niitty- ja savimailla.

Pyytäkää selostuksemme ja tehkää tilauksenne hyvissä ajoin.

AATRA
Tampere. Puh. 370 ja 1380.

6284

T.S. 15, 18, 3, tj. 80 mm.

Maanviljelijät!

Parhaiksi tunnetuita

Uusi-Vaasa kylvökoneita
Kullervo-jousiäkeitä
Runkmo-äkeitä
Herkules tuuliturpiineja
Kullervo puimakoneita
Kullervo lokomobiileja

ja uuden aikaisia käytännöllisiä ***viljan*** (säkeissä) ***kuivauslaitteita*** Dinesen'in patenttia.

Keskusosuusliike HANKKIJA r.l.

6202 **Tampereen Konttori.**

Noin 10 min. kävelymatkan päässä Viialan asemalta pienempi

HUVILA

kauniilla paikalla, jossa on noin kymmenkunta kapanalaa hyvää perunamaata ja hyvät asuin- ja ulkohuoneet myydään ilman välikäsiä. Lähemmin **O Nyström,** Viiala as. Alkkula.

6211

Kotikutoista Sarsia

Kangashallit N:o 6. 6209

Huom.! Kaksi hiljan rakennettua vuokramaalla sijaitsevaa

HUVILAA

Toijalan aseman läheltä, myydään kohtuushinnoilla jos kauppa pian päätet. Toisessa on 2 huon. ja keittiö, sekä toisessa rak. 1 huone, sauna y. m.

Toisessa 3 huon. ja keittiö sekä tarpeelliset ulkohuoneet. Lähempiä tietoja antaa Juho Vuorinen Toijalassa. 6157

Hauskat huoneet

2 tulisijalla lähellä Epilän asemaa, myytävänä. Kaunis paikka. Lähemmin

6236 Arvo Vehmas.

Huvila Aitolahdella. Omalla luonnonkauniilla saarella. Sisält. 6 huon., verannan, saunan, kellarin ja laivasillan y. m. Hyvä puutarha. Lähemmin Metsätoimistosta Verkatehtaank. 3. Puh. 1046 ja 821.

6285

Parhain

ja halvin on Tampereen Höyrysikuri, joka on hyväksi tunnettu ympäri maan. Valmistaa ja tukuttain myy

O. Y. Suomen Kahvi

Tampere. Puh. 1695. 6258

Myydään **blyysikappa** kohtuuhinnalla Pyynikin ristikatu 3. Ronkainen. Tavattavissa 9—12 ap. 6255

Sänky, 2 hengen maattava, puleerattu, 200 mk. Hallitusk. 27. Järvinen. 6249

19 km. Tampereen kaupungista sijaits.

MAATILA

Pinta-ala 235 ta. josta viljeltyä 55 ta. Kaikki 1:ssä lohossa ja puolet suoviljelystä. Metsä kohtalainen, valmiita halkoja 50—60 syltä. Rakennukset hyvässä kunnossa, asuinrakennuksessa 4 huonetta. Navetta sementtisis. ja autom. vesijohdolla 18 lehmälle, samoin talli 6 hevoselle. Karjaa seuraa kauppaa: 3 hyvää hevosta ja 10 lypsävää lehmää, 2 hiehoa, 18 lammasta ja 1 sika.

Rehua ja viljaa riittävästi.

Myydään tai vaihdetaan edullisesti hyväkuntoiseen kaupunkitaloon. Lähemmin konttorissamme Läntinenkatu 25. Puh. 1000.

Eemeli Aallon Kiinteimistökonttori O.Y. 6267

Rataskiskoja

myytävänä suurempi määrä, korkeus 100—130 mm.

Tampereen Romukaupassa

Puutarhak. 6. Puhelin 668.

6243

Lypsylarjaa,

10 hyvälypsyistä maatiaislehmää. kantakirjassa ja siihen oikeutettuja, hyväksi tunnetusta karjasta, myydään kauttamme.

Lähemmät numerotiedot karjasta nähtävänä konttorissamme: Läntinenkatu 25, puh. 1000.

Eemeli Aallon Kiinteimistökonttori O.Y.

6268

Sikuria
Kahvinlisäkkeitä

halvimmalla.

Kahvia **viimeistä satoa** saapuu piakkoin.

KAARLO LEANDER

Hämeenkatu 21. 6259

I:a engl. sinistä

Pukukangasta

3—10 metr. kappaleissa ilman lupatodistusta.

Soveltuu erinomaisesti myös naisten kävelypuvuiksi.

Näyte hintailmoituksineen kysyttäessä. Tiedustelut osoitettakoon suos. tlk. nimim.

6257 «Ompelijatar».

Kookkaan naisen vähän käytetty kävelypuku sekä juhlaleninki. Tavallisen miehen talvi- sekä kevätpalttoo It. Puistok. 53, port. vas. 3 rappu.

6240 **Attila.**

Tampereen Lakiasiaintoimisto Omistaja: VARATUOMARI OIVA SOHLBERG Kauppakatu 16. Huom! 3:s kerros. Puhel. 644 ja 1004. Kaikkia Asianajotehtäviä :: toimitetaan. :: Torppien Lunastamisasioita :: hoidetaan. ::

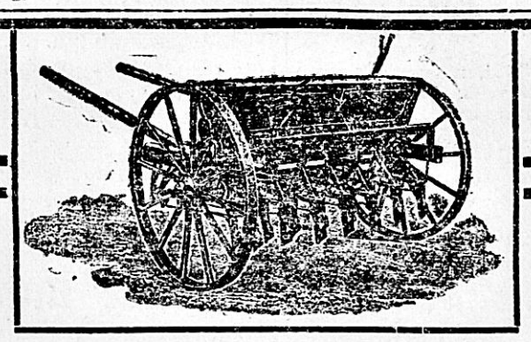

Maanviljelijät HUOM.!

Parhaimmiksi tunnetut koneet ovat:

Paras-Apu lokomobiilit ja ***Alfa puimakoneet***
Deering- ja ***Vakava niittokoneet***
Deering- ja ***Toveri heinäharavat***
Helice- ja ***Drott riviinkylvökoneet***
Hankmo lapiorullaäkeet
Harder perunannostokoneet
Alfa-Laval ja ***Perfekt separaattorit*** 6287

Näitä y.m. maanviljelyskoneita ja konetarpeita tilaatte edullisimmin

P. SIDOROW Suomalainen Kalustokauppa O. Y:ltä

Edustaja: ***V. Alhainen,*** Tampere, Kauppatori 5. Puhelin 799.

TS. tj. 40 ks. mm.

Sotilasvöitä (5 cm. leveitä)
Selkäreppuja --
Thermospulloja y. m. myy edullisimmin 6251

O.Y. K. HJORTH A.B.
Urheilukauppa. Tampere.

Tilauksia maaseudulle toimitetaan nopeasti ja huolella

Puutavaroita. Sahattua ja höylättyä puutavaraa ulkokuivana ja höyrykuivattuna.
Halkoja. Kuivia koivu-, havu-, seka- ja valinkohalkoja pitkinä ja pilkottuina. Kotiinajo toimitetaan.
Ovia ja ikkunoita sekä muita puuseppätehtaan alaan kuuluvia töitä valmistetaan. Ovia valmiina varastossa

Pyhäjärven Saha-Osakeyhtiö.
(Ent. O.Y. Alfred Selin) **Tampere.** Kirkkok. 9. Puh. 106.

22 kpl. kuivia mäntysiä paatinlautoja
5½" × ¾", ei oksia, ja 4 krossia tinatuita puuruuvia 1½" × ¼" Viinikka, Ahlmanintie 19, Aita. 6223

Piironki, keinutuoli, pöytiä, sininen takki ja housut (sopii hoikalle miehelle), lasten käsikärryn koria. 237 Osmonk. 5, 1 r. v.

2 tummansinistä iseulaisen miehen pukua myydään. Viinikka, Jokipolku N:o 1. 6241

Hyvä talo myydään halvalla poismuuton takia Lapin esik aupungista, lähemm. Tammelank. 5. H. Saarinen. 6246

Käytettyjä hevosen valjaita ja ajokaluja, rekipeite tolppakelkka ja vanhoja kaakelia. Niemikatu 10. 6210 Pietilä.

16 hv. höyrypannu
ja 2 silinterinen kone. Lähemmin Hämeenkyrön Jussilassa. Puhelin on. 6214

300 kg. pientä tupakkaa
250 kg. tupakka humalaa.
Lähemmin Emmaus huone N:o 7. 6271

Puhdasrotuisia Skotlantilaisia
paimenkoiran penikoita
saatavana Suomelan kartanosta Vesilahdella, puhelin on. 6229

Tänään lauantaina 15 pnä maaliskuuta myydään Vellamonkatu 2, miehen pitovaatteita, talouskaluja y.m. kello 3—6 i.p. 6278 Aili Salo.

Kauppaliike
parhaalla paikalla ja pienellä varastolla, myydään heti muuton vuoksi. Vast. t. l. k. nim. «Ensitilassa.» 6260

Voilee pukuja,
silkkipuseroita, korsettia, liivinsuojustimia, valkosta voileeta y.m. lyhyttavaraa Verkatehtaank. 5. J. E. Nyberg. 6245

Saapunut:
Kesakkovoiteita,
Ihovoiteita,
Hajuvesiä
Eau de golong
Hiusvesiä
Puuderia
Hiusverkkoja
HELIOS
Hämeenk. 3. Puh. 1665. 6244

Myytävänä:
Telefoonikone johtoineen,
Kassakaappi n:o 14,
Sähkömoottori, 20 hv. 440 volt. tasavirta, tarpeineen,
Porakone,
Sorvattua teräsakselia 40 mm. o,
I-rautaa n:o 8,
Höyrykone 4 hv,
Laivakone 6 hv.
Kopiokone „Union“ pöytineen,
Kopioprässi
Lähemmin konttorissamme Koskik. 7
Stenbäck & C:o Telef. 1454. 6282

Halutaan ostaa

Tampereen läheisyydessä oleva, pinta-alaltaan n. 50—100 tynn. alan suuruinen

Maatila,

hyvässä rakennuksessa ja jos mahdollista hyvän kulkutien varrella. Tarkat tiedonannot pyydetään t. l. k. nim. »Virkamies.»

Perunanviljelijät,
joka tuo 2 heht. hyviä perunoita, saa hyvän lähes metrin korkuisen seinäkellon Pispalan kellosepältä. 6165

Piano. Vast. t.l.k. nim. „Musikaalinen.“ 6250

T.S. 2 k.
Ostetaan
Höyrylaiva
alle 100 matkustajan kuljettava, uusi tai käytetty. Tarkat selitykset laadusta, kulkunopeudesta ja hinnasta y. m. lähetettävä os.
Laiva O. Y. Alho
Vesilahti. 6179

10—15 kg. kauranrygnejä eli ruisjauhoja
ostetaan korkealla hinnalla tai vaihdetaan vehnäjauhoihin. Osoite: Ruokonen, Pellavateht. huoneet. 6216

Vehnäjauhoja
muutaman kilon taloustarpeiksi halutaan. Vast. ainoastaan aamupäivällä 8:sta alkaen
Hotelli Central, huone 18. 6275

Hyvää ansiota tarjotaan jälellä olevana myyntiaikana kaikille, jotka heti ryhtyvät myymään Töölön Yhteiskoulun Jättiläisarpajaisten ennakkoarpoja, jotka arvotaan jo kesäkuun 15 pnä. Asiamiehillä on nyt paras myyntiaika käsillä, siilä arpojen menekki on kaikkialla erittäin vilkas, johtuen pian lähenevästä arvonnasta sekä voittojen verrattomasta suuruudesta, pienestä arpamäärästä huolimatta. Korkeiden myyntipalkkioiden lisäksi jaetaan suuria summia, m. m. Smk. 500:—, 400:—, 300:—, 200:—, 100:— j.n.e. onnenpalkint. niille asiamiehille, joiden myymille ennakkoarvoille lankeaa jokin päävoitoista. Jo 50:kin ennakkoarpaa myynyt asiamies voi näin ollen parhaassa tapauksessa ansaita Smk. 1,852,501 Asiamiestarjokkaita ja arpatilauksia maaseudultakin vastaanottaa
TÖÖLÖN YHTEISKOULUN ARPAJAISTOIMISTO.
Helsinki, Uunionink. 45, avoinna 11—4. 6204

Vuokralle tarjotaan

Vuokrattavana hauska kalustettu huone Kuninkaankatu 42.
6277 A. Salminen.

Siististi kalustettu kaunis kamari nyt heti tai myöh. Kuninkaank. 15.
6273 Telefon 599. Kilpi.

Vuokralle otetaan

Kesäasunto
jossa olisi kaksi tai useampia huoneita ja keittiö. Mieluummin Näsijärven puolelta.
Vastaukset t. l. k. nimim.
6208 »Kaksi lasta.»

Halutaan vuokrata 1 tai 2 kamaria ja keittiö tai ostetaan asunto-osake. Vast. t. l. kontt. merk. „Asunto 1919.“ 6222

Siisti
2 tai 3 huoneen huoneusto
hetimiten mieluummin mukavuuksilla. Lähemmin puh. 847. 6276

5:den eli 6:den
huoneen huoneusto mukavuuksilla halutaan vuokrata kesäkuusta. Vastaukset t.l. konttoriin nim.
6262 »Lääkäri».

Halutaan vuokrata dubletti tai 2 huonetta samasta huneustosta. Vast. t.l.k. nimim. „Genast“. 6237

3 huonetta ja keittiö.
Haapa, Tammelankatu 20.

Palvelukseen otetaan

Puutarhuri
-mies tai -nais saa huhtikuun 1 pstä paikan kesäajaksi talon ylöspidossa, jos lähettää otteet todistuksistaan palkkavaatimuksineen
Evert Heikkilä,
6247 Mattilan pysäkki.

Työvouti,
joka on käynyt maanviljelyskoulun ja kykenee omintakeisesti hoitamaan maantyöt. keskikokoisella tilalla, sekä ottaa itse osaa töihin, saa paikan 1 p:stä huhtik. Vast. t.l. kontt. nimim. «Tarmokas ja kykenevä». Todistusten jäljenn. ei palauteta. 6248

Vaatimaton, mieluummin kiinteistöalaa tunteva, täysin kirjeenvaihtoon ja konekirjoitukseen perehtynyt **Neiti** saa paikan. Lähemmin
Liiketoimisto »Opas»
Tampere. Puutarhakatu 19. 6218

Konekirjoittajatar
saa paikan.
Lähemmin klo 9—11 ap.
Tampereen Lakiasiaintoimistossa
6184 Kauppakatu 16.

Siisti ja rehellinen
asiapoika
saa paikan. Ilmoittauduttava tänään Aamulehden konttorissa.

Koneenkäyttäjä
Hinaaja-alus **„Altiksen“** ja matkustaja-alus **„Viikinsaaren“** koneenkäyttäjän paikat ovat haettavana. Toimeen ryhdyttävä huhtik. alussa. Hakemukset palkkavaatimuksineen sekä todistusjäljennöksineen osoitettava
Pyhäjärven Saha-Osakeyhtiölle.
6114 Tampere.

Tilapäistä lajittelutyötä
saa 2 ahkeraa ja huolellista tyttöä lähemmin Viinikankatu 14.
6238 Villgrén.

Toimeensa kykenevä vaatimaton
Naispuutarhuri
saa paikan 15 p:stä huhtik. Todistukset palkkavaatim. lähetettävät Suomelan kartanoon Vesilahdella. 6230

Siivooja saa työtä aamupäivisin. Lähemmin Hallitusk. 23, piharakennus. 6217

Palvelusta haluaa

Virkamiest. taloudenhoit.
toiminut 29 v. sivist. yksin. leskiv. haluaa emännöitsijäksi emännättöm. taloon tai virkamieh. miel. maalle Vast. viik. aj. tlk. merk.
6213 »Kaikkiin tottunut».

Pusero- ja Leninkiompelua
vastaanottaa B. Nyström, Itäinenk. 14. 6254

Ruuanlaittoon ja karjanhoitoon tottunut tyttö haluaa palvelusta 1 p. tai 15 p. huhtik. Arv. vast. palkkatarjouksineen viikon aj. os. «A. L.» Kuurila, Judikkala. 6219

Hyvää sivuansioita kaikille.
Tarmokkaat asiamiehet saavat suuren kiinteän palkan ja provisioonin. Pyytäkää heti asiamiesehtoja paikinto-obligatsionien tilaushankintaa varten. Kirjoittaessanne mainitkaa tämä lehti.
Skeppsbro Växelkontor
Skeppsbron 28. STOCKHOLM. 6039

Nuori rouva, jolla on kymmenen vuoden kokemus sekatavarakaupassa, hakee samanlaista tointa. Arvoisaa vast. pyyd. tlk. nim.
6274 »Toimelias».

Ruuanlaittoon tottunut tyttö haluaa paikkaa, vast. tlk. nimim.
6253 »Rehellinen».

VI l. Tyttölyseota
käynyt, kirjanpito- ja konekirjoituskurssin suorittanut nuori tyttö haluaa jotain sopivaa tointa, joko maalle tai kaupunkiin. Arv. vast. odotan viikon ajalla t.l.k. nimim. „Työtä haluava“. 6220

Kadonnut

Naisen kultakello pudotettu Pellavatehtaan ja Satatakunnankadun vaiheille. Rehellistä löytäjää pyydetään paikintoa vastaan tuomaan Ahlqvistille
6252 Satakunnankatu 30.

Työv.taskukirja sisältäen 50 mk. Aleksanterintorin ja Maariank. välille. Löyt. pyyd. tuom. se Maaäiank. 7.
6272 L. Vareuius.

Huveja

Länsi-Teiskon maatalousseura toimeenpanee
Rekiretken
Isolle-Tahlolle sunnuntaina t.k. 30 pnä, jossa toimeenpannaan yleinen **hiihtokilpailu** alotteleville, alkaen klo 5 ip. ja iitama klo 7 i. monipuolisella ohjelmalla.
6232 **Huvitoimikunta.**

Henkilöt,

jotka tahtovat liittyä osakkaaksi Tampereelle perustettavaan yhtiöön, jonka tarkoituksena on harjoittaa elävienkuvien teatteriliikettä, sekä sen yhteydessä kahvilaliikettä, pyydetään kohteliaimmin kääntymään joko persoonallisesti tai kirjeellä herra **Kaarlo Leanderin** puoleen os. Kuninkaankatu 25, joua asiasta antaa lähempiä tietoja. — Suunnitelman mukaan tulee teatterista mitä ensiluokkaisin kaupungin paraimmalle paikalle. 6280

Appelsiinejä, Marmelaadia, Puolukkahilloa, Siirappia, Kahvia ja lisäkkeitä, Pesujauheita y.m.
päivän hinnoilla.
Satakunnan Sekatavarakauppa
Satakunnankatu 7.

Ahlmanin maamies- ja emäntäkoulun Toveriliitto toimeenpanee
Iltaman
Messukylän Nuorisoseuran talolla t. k. 16 pnä alkaen kello 6 ip. seuraavalla ohjelmalla:
Laulua
Tervehdyspuhe
Runonlausuntoa
Sirkkalehden lukemista
—
Laulua
Esitelmä
Soittoa
Runonlausuntoa
Sirkkalehden lukemista
—
Laulua
Runonlausuntoa
Näytelmäkappale
Tanssia.
6263 **Toimikunta.**

Vesilahden Ylämäen Suojeluskunta
pitää ensi sunnuntaina t.k. 16 pnä
Iltaman
Valkkisten Viskarilla, alkaen klo 6 ip.
Tervetuloa! 6239

Ilmoituksia

Halutaan 10 ltr. maitotinkiä päivittäin kotiin tuotuna tai haetaan asemalta. Vastaus tlk. nim.
6226 »Hyvä hinta»

PYHÄJÄRVEN MARJAMEHUTEHDAS OSAKEYHTIÖ
Satakunnankatu 28. Puhel. 1468.
Tuotteet palkitut kahdella **1:llä palkinnolla.**

Sähkösilitysraudat
keitto- ja **kuumennus-aparaatit** korjaa ehdottomasti nopeammin ja parhaiten
Sähkökone-Korjausliike
6212 Laukontori 8. Puh. 1814.

Koululaiset!
12 viikkoinen valmistava koulu valmistaa oppilaita kaikellaisiin oppikouluihin. Koulussa opetetaan myöskin vieraita kieliä. Koulua pidetään Kuopion kaupungissa. Kouluun pyrkijät lähettäköot hakemuksensa ennen huhtikuun 10 p. J. Laineelle, osoite **Rautu.** 6270

Jos riittävästi osanottajia ilmaantuu,
niin annan valokuvausoppikurssit. Lähemmin Valokuvaaja Rajaportti, Lahtisen talo. 6166

Halutaan opetusta mandoliinin soitossa iltasin. Vast. hintailmoituksineen tlk. nim. »Tyttö». 6256

Keskikaupungilla sij.
2 huoneen konttorihuoneusto
varastohuoneineen halutaan vaintaa Kyttälän kaup. os. olevaan 2—4 huoneen konttorihuoneustoon. Vast. tlk.
6281 **„Konttorihuoneusto“.**

Vesilahtilaiset huom!
Ensitilassa on holhottien holhoustilit tuotavat lautakunnan tarkastettavaks uhkasakon välttämiseksi.
Vesilahti 12. 3. 1919.
H. V. Vesala.
Lautakunnan p.johtaja.

Vesilahden ja Tottijärven Paloapuyhdistyksessä
Tottijärven kunnassa vakuuttaneilta kannetaan heiltä viime vuodelta tulevat vuosimaksut perjantaina tämän maaliskuun 28 päivänä Pajulahdessa kauppias Heikkilän asunnolla kello 10—12 päivällä ja Servan Tuomaalassa 2—3 iltapäivällä.
Vesilahdella 12 pnä maalisk. 1919.
9215 **Oskari Kiehelä.**

Ahlmanin Emäntäkoulula
alkaa 5½ kuukautta kestävä **kasvitarha-, talous- ja siipikarjanhoitokurssi** tulevan toukokuun 5 pnä — Hakuaika kursseille päättyy ensi huhtikuun 15 pnä. Lähempiä tietoja antaa koulun johtajatar os. Tampere, Seppälä.
6264 **Johtokunta.**

Puhelin maksut
linjalle **Tampere—Suinula** korotetaan huhtik. 1 p. 25 penniin. **Suinulan Puhelin-Osuusk. i.l. Hallitus.** 6261

Olen avannut Ruoka- ja Sekatavarakaupan
Amurinkatu 12. E. Mäkinen.
Ent. Birkmannin puoti. 6279

-- Valokuvauttakaa itsenne --
Oy. Tampereen Uudessa Valokuvaus-Atelierissä
Hallitusk. 22.
(Itäin.puisto- ja Hallitusk. kulmassa)
Atelieri on av. joka päivä klo ½9 ap. —6 ip. paitsi sunnuntaisin 10 ap.—4 ip. **Jäljennöksiä** vanhemmista kuvista valmistetaan.

O. Pohjanheimon Vaatetus- ja Kangaskauppa
Koskikatu 7. Ruuskasen talo.

Tanssikurssit
alkavat tiistaina t. k. 18 pnä klo 7 ill. Raittiustalolla. Lastenkurssi alkaa samana päivänä klo 5 ip.
Huom.! Vasta-aikaville mieskohtainen opetus. Entiset oppilaat saavat alennusta.
6168 **Karl Sinisalo.**

Tampereen Leimasintehdas
Itäinenkatu 14.
Aukioloaika 9—6. Puh. 906.
HUOM.! Ainoa valmistaja paikkakunnalla ja lähiseudulla
Suositellaan kaikkea alaan kuuluvaa.

Pieni koira
on kotiintunut luokseni. Tuntomerkit: pystykorva, ruskeat jalat, musta selkä, oikea omistaja tulkoon perimään 8 p. kuluttua maksamalla ilmoitus- ja hoitokulut, muuten pidän omanani.
P. Siimes, Tampere. Satakunnank. 25.
6187 P. 1379.

Tampere, 1919.
Tamp. Kirjapaino-Osakeyhtiö.